ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 102 (8. 531) ◆ 1994 йил ◆ 29 август, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

26 август куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Германиянинг мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Х. Гельдмахер бошчилигидаги «Крупп хёш интернейшнл» компанияси делегацияси аъзоларини қабул қилди.

Ислом Каримов Ўзбекистоннинг ташқи алоқалари ривожида Германия муҳим ўрин тутишини таъкидлаб, «Сименс», «Даймлер бенц» компаниялари, «Дойче банк» ҳамда «Конрад аденауэр» жамғармаси билан ўзаро манфаатли муносабатлар ўрнатилганига эътиборни қаратди.

— Бу компаниялар қаторида жаҳонга машҳур «Крупп» фирмаси билан ҳамкорлик ҳам биз учун қувонарлидир, —деди мамлакатимиз раҳбари.— Темир йўл, агросаноат, ер ости бойликларини қазиб олиш соҳаларида амалга оширилиши режалаштирилаётган ишлар ҳар икки томон учун ҳам фойдали бўлиши шубҳасиз. Юртимиз жаҳоннинг машҳур компанияларини ўзига жалб этаётгани бежиз эмас. Чунки бизда ҳамкорлик учун барча шарт-шароитлар мавжуд. Ер ости ва усти бойликлари ҳам, эркин иш юритиш учун кафолат ҳам етарли.

Компания раҳбари Х. Гельдмахер самимий қабул учун миннатдорлик билдириб, компанияси 1811 йилда ташкил этилганини, ҳозир дунёнинг 41 мамлакатида фаолият кўрсатаётганини, шунингдек, 250 дан ортиқ хорижий давлатларда фирманинг ваколатхоналари борлигини маълум қилди. Компания машинасозлик, саноат маҳсулотларини қайта ишлайдиган асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш, пўлат қуйиш, савдо ва бошқа соҳаларда иш юритаётганини қайд этди.

Қабул маросимида Бош вазир ўринбосари Ў. Султонов, Ю. Пайгин, Р. Юнусов ва бошқа расмий кишилар иштирок этди.

* * *

Шу куни Х. Гельдмахер бошчилигидаги «Крупп хёш интернейшнл» компанияси делегацияси аъзолари республика Вазирлар Маҳкамасида ҳам бўлиб, Бош вазир ўринбосари Ю. Пайгин ва вазирликлар раҳбарлари иштирокида томонларни қизиқтирган масалалар юзасидан музокаралар ўтказди.

(ЎзА).

ПОЙТАХТ ЯНАДА ЧИРОЙ ОЧАДИ

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг уч йиллигини байрам қилиш арафасида Президентимиз Ислом Каримов пойтахтнинг янги қурилишлари билан танишди. Юртбошимиз миллий боғ мажмуаси, Ўзбекистон кўчасида олиб борилаётган ободонлаштириш ишлари, Олой бозорининг янги савдо расталарини кўздан кечирди.

Ислом Каримов деҳқон бозори раҳбарияти билан суҳбатлашар экан, пойтахт аҳолисини мева ва сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирлар билан қизиқди, деҳқон бозори ишини яхшилаш юзасидан қимматли маслаҳатлар берди.

Президентга Тошкент шаҳар ҳокими К. Н. Тўлаганов ҳамроҳлик қилди.

ТОШКЕНТДА БУЮК БАЙРАМ ШУКУҲИ

БУНЧА ЗЕБОСАН, ПОЙТАХТ!

- Қуёшли, бағри дўстларга очиқ
- Инсон қўли гул деганлар
- Ҳимматингизга балли, азизлар!

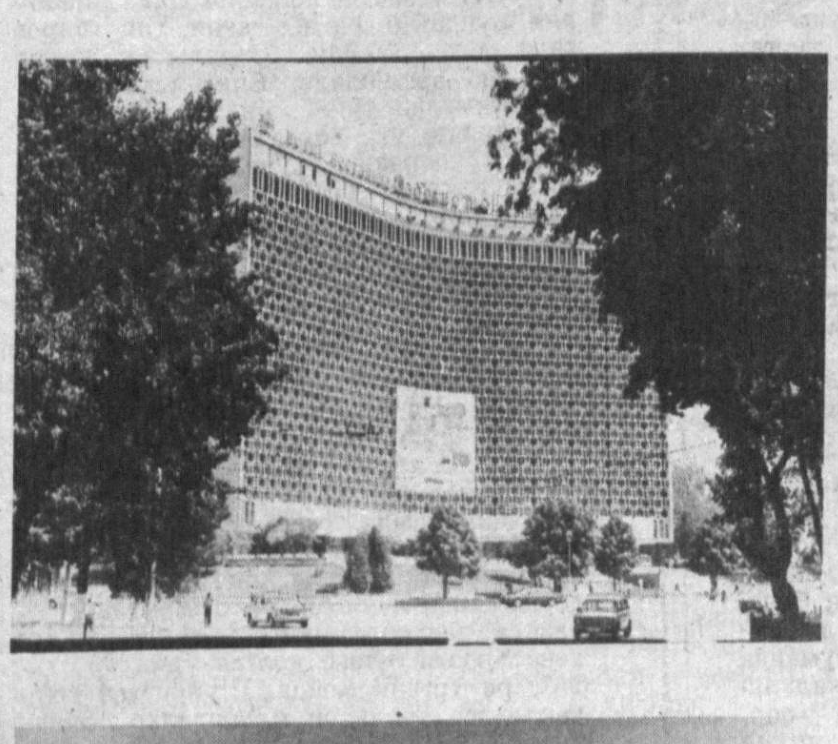

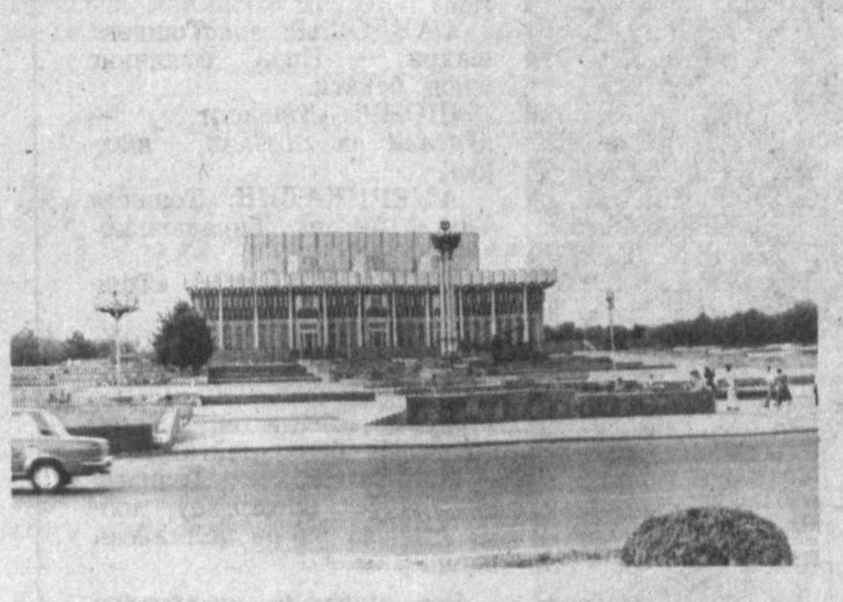

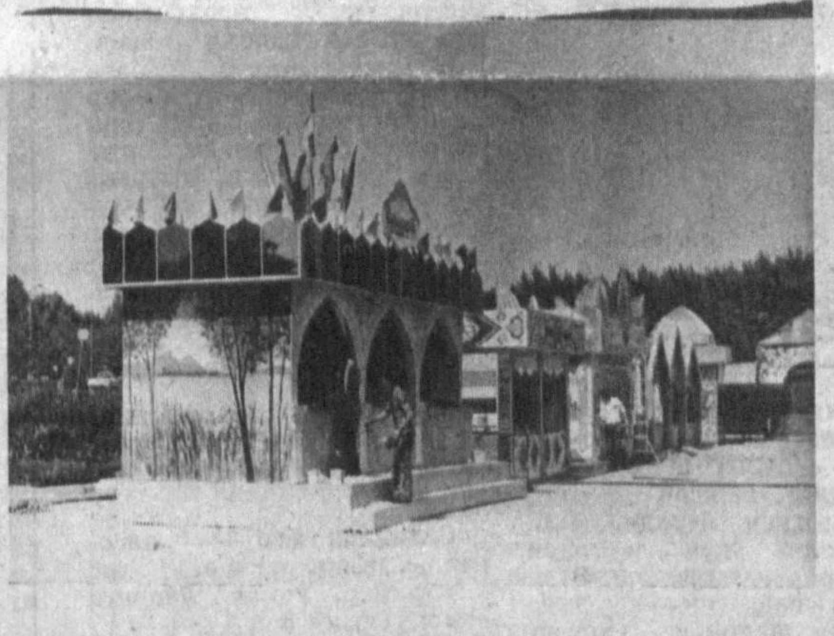

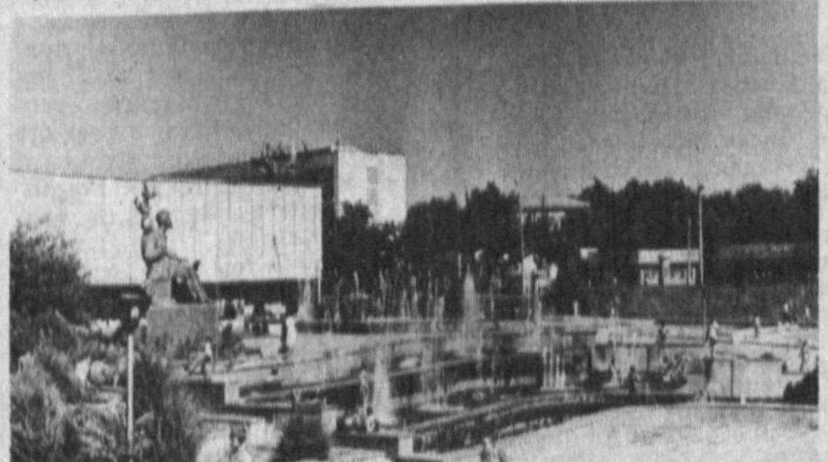

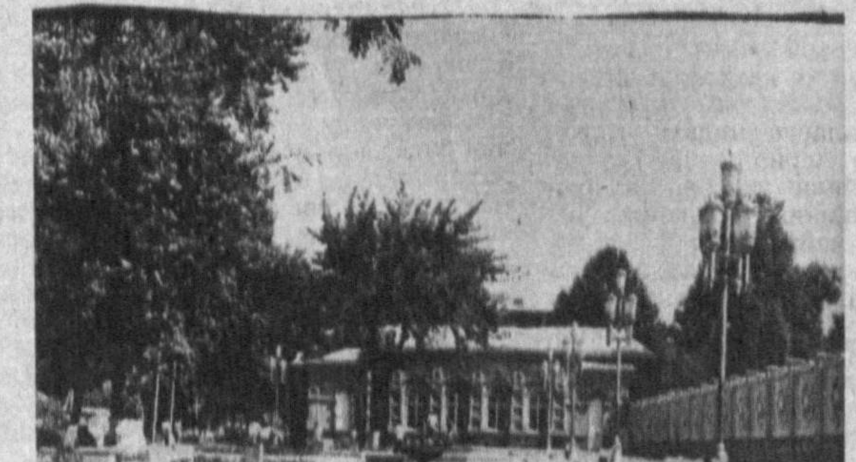

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг уч йиллигига тараддуд ишлари ниҳоясига етди. Буни айниқса мустақил давлатимиз пойтахти — Тошкент шаҳрида олиб борилган кенг кўламдаги қурилиш ва ободонлаштириш ишлари мисолида янада яққолроқ кўриш мумкин.

Чиндан ҳам Мустақиллик байрамига тайёргарлик кезларида гўзал ва файзли шаҳримизнинг жуда кўпгина ерларида Тошкентни улкан байрамга рисоладагидек қилиб тайёрлаш ишлари ўз шаҳрини севувчи ҳар бир кишининг, энг аввало қурувчи, ободонлаштирувчи, кўкаламзорлаштирувчил и к касблари эгаларининг биринчи даражали юмушига айланди. «Яхшидан боғ қолади» деганларидек, уларнинг байрам олдидан амалга оширган ишлари чиндан ҳам кўзларимизни қувонтирмоқда.

Хуллас, бугун Мустақил давлатимиз пойтахти Тошкент ўзгача либос кийган, унинг шукуҳи ўзгача —дилларни қувонтиради. Айниқса буюк соҳибқирон Амир Темур хиёбонидан ўтсангиз, унга туташ бўлган «Ўзбекистон» меҳмонхонаси томон қарасангиз, «Туркистон» саройи ёнига борсангиз, Ҳамид Олимжон номидаги майдонда жилва қилаётган фавворaларга қарасангиз, Халқлар дўстлиги саройига туташ бўлган ва ободончилар қўли билан ўзгача чирой бағишлаётган Ўзбекистон миллий боғи томон ўтсангиз, сўнгра Мустақиллик майдонию куни кеча бунёдкорлар ўз ишини аъло даражада ниҳоясига етказган Матбуотчилар кўчасидаги чиройли фавворaларга қарасангиз дилингиз равшан тортиб кетади.

Ҳа, ҳаммамиз буюк байрам бўсағасида турибмиз. Гўзал Тошкентимиз Мустақиллик байрамининг уч йиллик тантаналарига тахт. Сураткашимиз Козим Ўлмасов олиб келган ва диққатингизга ҳавола этилган суратлар ҳам бу фикримизни тасдиқлаб турибди.

Санжар СОЛИЕВ.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Куни-кеча пойтахтнинг «Яккасарой—1» маҳалласида Мустақиллигимизнинг уч йиллиги байрамига аталган «Маҳалла — истиқлолинг, биринчи истиқболингдир» мавзуида тадбир бўлиб ўтди. Ноз-неъматлар билан безатилган дастурхон атрофига маҳалла фаоллари ҳамда меҳмонлар йиғилишди. Тантана маросимини маҳалла оқсоқоли Орифхўжи Алимаҳсумов очди. У маҳалла аҳлини Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг уч йиллиги байрами билан табриклади.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Яккасарой тумани кенгашининг биринчи котиби Абдумутал Абдуллаев сўз олиб, байрам арафасида маҳалладан 28 киши ХДП аъзолигига қабул қилинганлигини мамнуният билан таъкидлади. У шу ернинг ўзида ХДП янги аъзоларини табриклаб, уларга партия билетини тантанали топширди.

Ундан кейин сўзга чиққан туман ҳокими Алишер Мирқосимов шаҳар ҳуснига ҳусн қўшишда анча ишлар қилинганлиги ҳақида гапирди. Хусусан Жанубий вокзал қайта таъмирланаяпти, — деб таъкидлади у. — Туманда «ДЭУ корпорацияси» дўкони очилди. «Яккасарой—1» маҳалласида эса шу яқин бир-икки йил ичида сув, канализация муаммолари ҳал этилди. Кўчалар асфальтланди. Маҳалла аҳли Мустақиллигимизнинг уч йиллиги байрамини муносиб кутиб олиш учун бир неча марта шанбаликлар уюштиришди.

Ҳақиқатан ҳам маҳалла аҳли байрам арафасида ариқ ва кўчаларни меҳмонларга кўз-кўз қила оладиган даражада тозалашди.

Байрам тадбирида меҳмонларга тумандаги Абдулла Авлоний номидаги маданият уйи қошидаги «Оҳанг» гуруҳи хизмат қилди.

Ғофур ЙЎЛДОШЕВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Республикада валюта бозорини кенгайтириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилди.

● Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида хусусийлаштириш ва тадбиркорликни ривожлантириш бўйича мажмуа мажлиси бўлиб ўтди. Унда ёпиқ акциядорлик жамиятлари ва корхоналарини очиқ акциядорлик жамиятларига айлантиришнинг республикада бориши ва акцияларни муомалага чиқариш ҳақидаги масалалар қараб чиқилди.

● Ўзбекистон Республикаси валюта биржасида 26 август куни бўлган савдода 1 АҚШ доллари қиймати 12 сўм даражасида қайд этилди. Махсус пул алмаштириш пунктларида фойдаланиш учун нақд АҚШ долларининг тижорат қиймати белгиланди: сотиб олиш қиймати: 1 АҚШ доллари—18 сўм, сотиш қиймати: 1 АҚШ доллари—18 сўм қилиб белгиланди.

● «Экосан» Ўзбекистон халқаро экология ва саломатлик жамғармасида «Экосан» Тошкент клуби ижрокомининг мажлиси бўлиб ўтди.

● Кеча «Тошкент-Машҳад-Тошкент» йўналиши бўйлаб парвоз қилган «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг ТУ-154 самолёти дастлабки рейсдан қайтиб келди. 1200 километр масофа салкам икки соатда босиб ўтилди. Эрон Ўзбекистон билан ҳаво йўли ўрнатган 14-давлат бўлди.

● Кеча Ўзбекистон шахтёрлари ўзларининг анъанавий касб байрамларини нишонладилар.

● Тошкент Модалар уйида «Куз-94» замонавий либослар кўриги ўтказилди.

● Қорақалпоғистонда шоли ҳосилини йиғиштириб олиш бошланди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Молдова Республикаси Мустақиллик кунининг уч йиллигини нишонлади.

● Украина Вазирлар Маҳкамасида янги вазирларни ишга тайинлаш жараёни ўтмоқда. Украинанинг янги ташқи ишлар ва мудофаа вазирлари тайинланди.

● Алматида ёшларнинг иккинчи халқаро конгресси ўз ишини якунлади. Унинг қатнашчилари Алмати-Бишкек-Жамбул-Чимкент-Туркистон-Тошкент йўналиши бўйлаб ўтказиладиган тинчлик юришида иштирок этадилар.

● Москва валюта савдосида АҚШ долларининг қиймати яна пасайди ва у 2153 рублни ташкил этди.

● Москвада озиқ-овқат нархларининг кескин равишда кўтарилиши кутилмоқда. Мутахассисларнинг фикрича гўшт 60 фоизга қимматлашади, ўсимлик ёғи нархи ҳам шунча кўтарилади, мол ёғи нархи бир ярим баравар, шакар икки бараварга, қаҳва 30 фоизга кўтарилади.

● Муваққат кенгаш тарафида турган мухолифатчи қуролли отрядлар Грозний шаҳрини қамал қилиш бўйича операцияларни бошладилар. Бу операцияда танклар, бронетранспортёрлар қатнашмоқда.

● Россия цирки 75 ёшга тўлди.

ХОРИЖДА

● АҚШ Президенти Билл Клинтон таътилга чиқди.

● Норвегия адлия вазирлиги ўтган йилнинг 15 сентябрида Аэрофлот самолётини Норвегияга олиб қочган учта эронликни Россияга қайтариб беришга қарор қилди.

● Россия Президентининг Яқин Шарқ масалалари бўйича махсус вакили Виктор Посувалюк Ғазо минтақасига ташриф буюрди ва Фаластин Озодлик ташкилотининг раиси Ёсир Арофат билан учрашди. У Фаластин Озодлик Ташкилоти билан Исроил ўртасида бошланган янги, тинчлик муносабатларини Россия табриклашини таъкидлади.

● Эстония Бош вазири Мар Лаар 31 август куни Россиянинг энг сўнгги аскари Эстония заминини тарк этади, шу муносабат билан ҳеч қандай расмий маросим ўтказилмайди, деб баёнот берди.

● Японияниннг энг катта тоғи — Фудзиямага бу йил одатдагидан 22 кун аввал қор ёғди. Бир неча ҳафталик жазирамадан сўнг якшанба куни бирдан совиб кечқурунга бориб Фудзиямага 3 сантиметр қалинликда қор тушди.

"Шиндонг Энерком Инк."фирмаси
(Корея Республикаси)

ЎЗБЕК ХАЛҚИНИ МУСТАҚИЛЛИКНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИ БИЛАН ТАБРИКЛАЙДИ ВА УНИНГ ҲАР ТОМОНЛАМА ГУЛЛАБ ЯШНАШИНИ ИСТАЙДИ!

Газетхонлар фирмамиз фаолиятининг айрим қирралари билан 31 август, чоршанба куни Ўзбекистон телевидениесининг халқаро канали бўйича танишишлари мумкин.

* *Истиқлол рамзлари*

ФАХР ИЛА КУЙЛАНГ

Азиз Ватандош!

Оламда қўшиқлар кўп. Шўх яллалар дилни қитиқласа, мумтоз ашулалар вужудимизда нозик туйғуларни аллалайди. Қўшиқлар кўп. Ундан ҳам хушовоз хонандалар кўп. Буни мен айтмасам ҳам сиз яхши биласиз.

Қўшиқларнинг орасида инсон туғилганидан бошлаб унинг бутун ҳаёти давомида ҳамроҳ бўлиб, юрса йўлида йўлдош, ёлласа дилида, айтса тилида турадиган икки ажойиб қўшиқ бор. Бирини гўдаклигимиздаёқ онамиздан эшитиб, ором олганмиз. Зеро алла она деган сўздир. То ҳануз уни қизимизнинг, келинимизнинг тилидан эшитсак танамиз жимирлаб, худди қайта туғилгандек сезамиз ўзимизни.

Иккинчи қўшиқни эса эсимизни таниганимизда билганмиз. Уни тин олмасдан, киприк қоқмасдан эшитаётганларни кўрганда шу қўшиққа ҳурматимиз беқиёс даражада ортган. У — давлат Мадҳиясидир. Мустақил мамлакатнинг юксак туйғулари жам бўлган фахриядир. Минг шукрларки, озод Ўзбекистонимизнинг ҳам ўз Мадҳияси бугун самоларни тўлдириб баралла янграмоқда. Ҳар куни тонгимиз ана шу улуғвор, мағрур қўшиқ садолари билан отади. Худди қуёш ҳам шу садоларни кутиб тургандек бунга ҳамоҳанг бош кўтаради.

XII чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг XI сессиясида Мадҳиямиз қабул қилинган сана 1992 йил 10 декабрь юртимиз тарихида ўзига хос ўрин тутиб қолиши табиий. Худди Қомусимиз, Байроғимиз, Туғромиз сингари Мадҳиямиз ҳам обрўмизга обрў, шавкатимизга шавкат қўшди.

Азиз Ватандош! Мадҳияни тинглаб, озод бўлганимизга шукроналар айтиб юравеpишдан иборатми бизнинг фуқаролик, фарзандлик бурчимиз? «Интернационал» қўшиғини бир эслайлик. У илк бор Париж Коммунаси кунлари янграган эди.

Биз ҳам ўз озод юртимизнинг Мадҳиясини ҳаммамиз биламизми? У эфирда янграганда фахр-ифтихор билан жўр бўла оламизми? Ваҳоланки Мадҳиямиз томирларимиздаги қон қадар жисмимизга сингиб кетиши зарур.

Эрта-индин юртимиз Мустақиллигининг қутлуғ уч йиллигини байрам қиламиз. Байроғимиз бошимиз узра ҳилпираб туради. Биз эса шундай шукуҳли дамларда шукроналар айтиб, юртимиз Мадҳиясини оёққа қалқиб куйлайлик, азиз Ватандош!

Серқуёш, ҳур ўлкам,
элга бахт, нажот,
Сен ўзинг дўстларга
йўлдош, меҳрибон,
Яшнағай то абад илму
фан, ижод,
Шуҳратинг порласин токи
бор жаҳон!

Ғолиб МИРЗО.

КУЙ ҚЎШИҚҚА УЛАНДИ

Яқинда Ўзбекистон Халқ демократик партияси Сергели туман кенгаши Мустақиллик кунига бағишлаб «Истиқлолимиз —иқболимиз» мавзусида учрашув ўтказди. Туман ҳокимлиги боғида бўлган бу учрашувда раҳбар аёллар, бошланғич партия ташкилоти котиблари, кўп болали аёллар, маҳалла фаоллари иштирок этдилар.

Учрашув қатнашчиларини яқинлашиб келаётган Миллий байрамимиз муносабати билан Ўзбекистон ХДП туман кенгашининг биринчи котиби Ёқут Исҳоқова табриклади ва самимий тилаклар билдирди.

Учрашувда маҳалла фаоллари, ишлаб чиқариш илғорларидан 9 нафарига Халқ демократик партиясига аъзолик билетлари топширилди.

Шундан сўнг куй-куйга уланиб кетди, шўх рақслар авжга чиқди. Она-Ватан, ишқ-муҳаббатни улуғловчи шеърлар жаранглади.

Учрашувда Ўзбекистон ХДП Тошкент шаҳар кенгаши мафкура бўлими мудири Нуршод Ғиёсов, шаҳар хотин-қизлар комитетининг раиси Муборак Юнусхўжаева, шоир Жуманиёз Жабборов, Нормурод Нарзуллаев, шоира Фарида Усмонова ва бошқалар қатнашди.

Мавлуда МИРЗАЕВА.

* *Тошкент шаҳар ҳокимлигида*

ЯНГИ НОМЛАР

Тошкент шаҳар ҳокими К. Н. Тўлаганов маҳаллалар аҳли, меҳнат жамоалари, ташкилотлар, жамоатчилик вакилларининг расмий илтимосларига биноан ва шаҳар Атамалар комиссиясининг таклифларини кўриб чиқиб Тошкент шаҳридаги айрим кўчалар ва хиёбонлар номларини ўзгартириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ушбу қарорга мувофиқ шаҳар марказида Шароф Рашидовга бюст ўрнатилган номсиз хиёбонга унинг номи берилди.

Ўзбекистон ССР 50 йиллиги кўчаси — Қўшқўрғон кўчаси, Толариқ кўча 1-тор кўчаси, Толариқ кўчаси — Қуйи Толариқ кўчаси, Островский кўчаси — Белариқ кўчаси, Киров кўчаси — Эркинлик кўчаси, Новомосковский кўчаси — Оққўрғон кўчаси, Коллонтай кўчаси— Али Исамуҳамедов кўчаси, Морозов кўчаси — Наримон Ҳожибоев кўчаси, Мусоргский 1-тор кўчаси — Ҳабиба Умарова тор кўчаси, Саламатина кўчаси — Академик Содиқ Мираҳмедов кўчаси, Кавтун кўчаси — Носир Умурзоқов кўчаси, Молоков кўчаси — Мажид Ваҳодиров кўчаси, Николай Бирюков кўчаси — Шоир 6-тор кўчаси, Саперная кўчаси — Динмуҳаммад Кунаев кўчаси, деб ўзгартирилди. Сергели туманидаги қатор номсиз тор ва берк кўчаларга Нозанин, Учқўрғон, Убай Маҳмудов, Қўшқўрғон, Қуйи Толариқ тор ва берк кўчалари номлари берилди.

Тегишли бош бошқармалар ва туман ҳокимликларига мазкур қарор бўйича ўзгаришларни бир ойлик муддат ичида амалга ошириш, аҳолини қайта рўйхатдан ўтказиб, янги кўрсаткичлар ҳамда номи ўзгартирилган кўчалар бошида номи қўйилган кишилар, тарихий номлар ҳақида маълумот берувчи ёзув лавҳаларини, шу кўчанинг тасвирини ифодаловчи чизмалар тахтасини ўрнатиш, ўзгартишлар ҳақида ички ишлар, тиббиёт, ижтимоий таъминот, алоқа идораларини хабардор қилиш топширилди.

● (Шаҳар Атамалар комиссиясининг бу қарорга изоҳи газетанинг тўртинчи бетида эълон қилинмоқда).

* *Воқеа арафасида*

«Ўзбекистон. Мустақиллик одимлари»

30 август кеч соат 21.35 да ва 31 август эрталаб соат 8.35 да Ўзбекистон телевидениесининг биринчи дастури орқали «Ўзбектелефильм» студияси ижодкорлари томонидан яратилган «Ўзбекистон. Мустақиллик одимлари» ҳужжатли фильми намойиш қилинади.

Бир соат давомида сиз республикамизнинг хушманзара жойларида бўласиз, истиқлол чашмасидан баҳраманд бўлаётган турли касб эгаларининг меҳнат фаолиятлари, халқ хўжалигининг турли соҳаларида қўлга киритилаётган муваффақият ва янгиликлар, ҳамюртларимизнинг турмуш тарзлари билан танишиш имкониятига эга бўласиз.

* «Ватанни севмак иймондандур!» танловига

Иброҳим РАҲИМ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

ТОШКЕНТ — ҚАДИМДАН ҚАҲРАМОН ШАҲАР

Чўққининг бўйи-бастини билмоқчи бўлсанг уни яқинидан қараб кўр — дўппинг тушади. Шаҳарни синамоқчи бўлсанг мусофир бўлиб кўр, қадрига етасан. Азим шаҳар таърифин эшитгинг келса донолар гапини тингла — ҳақиқатни биласан, дейдилар. Энг муҳими минг бор эшитгандан бир бор кўрган яхши ҳам дейдилар.

Юқоридаги ҳикматларнинг ҳаммасини Тошкент шаҳри мисолида англаш мумкин. Биз тасаввур этган Тошкент, биз яшаётган кундалик шаҳар бири-биридан аъло дунё, уни ичидан, ташидан ва яқинидан кўринг экан.

Биз тасаввур этган Тошкент очилмаган қўриқ, ўқилмаган китоб бўлиб, астойдил қарасанг дўппинг тушадиган тарихий чўққи экан. Биз яшаётган Тошкент олдингдан оққан оқин сувдай гўё қадрсиз, аммо мусофир юртда уни эсга олсанг қадрига хуммор ва дийдорига ташна бўласан киши!

Мен бунга биринчи бор Тошкентга келиб, уни яқиндан ва ичдан кўриб ишондим, фронтларда юрганимда, жаҳонгашта бўлиб, бегона шаҳарлар кезганимда меҳрига хуммор, чеҳрасига ташна онларда иқрор бўлдим.

Тошкентга илк бор ўттиз учинчи йили келгандим. Тошкент мен — қишлоқ боласига азим ва ўзга бир дунё бўлиб кўринди. Мен гўё бутунлай ўзга ва катта оламга келиб қолгандай бўлдим.

Тошкентнинг бағри кенг экан. Минг-минглаб кишилар қатори мени ҳам ўз бағрига олди, бошпана берди, ўқитди, ишлатди. Олтмиш бир йилдирки, унинг фуқаросиман.

Ўзимиз яшаб турган икки минг яшар Тошкентни яхши биламизми? Тошкент ҳамон биз учун очилмаган қўриқ, ўқилмаган китоб варақлари... Ҳозирги Тошкент бутун тарихи давомида қаҳрамон шаҳар бўлиб «Тошкент» деган муқаддас ном қаердан, қандай пайдо бўлган?

Биздан кўра чет элликлар уни яхши биларкан.

Қадим хитойлар уни Лоюени, Юни, Чжеше, Чжечши, Чжеси деб атаган ва «Чоч», «Ши» деб тарихга битган. Бу иккала ном ҳам хитойча «тош» сўзини, мустаҳкам қалъа маъносини ҳам баён этади.

Бир араб тарихчиси қадимги Тошкентни «Шош» деб атаган ва шундан кейин уни «Шошкент» дейишган экан. У қадимги Тошкент азим шаҳар бўлиб, халқи жанговар ва сахийдир. У ерда камон ва ўқ-ёй ясалади. Бу катта шаҳар айни вақтда подшонинг қароргоҳидир, деб гувоҳлик беради.

Абу Райҳон Беруний ўзининг Ҳиндистон асарида «Тошкент» сўзи нима эканини бизга аниқлаб берган. «Тош» сўзи асли туркча исм бўлиб, шош кўринишини олган. «Тошканд — тошли қишлоқ демакдир» дейди буюк бобомиз.

Туғилишида «тошли қишлоқ» бўлган ва ердан қуёшга етган Тошкентимиз, пойтахтимиз бўлиб дунёга танилгунича асрлар давомида неча бор жойидан силжиб, номини янгилаб, суронли жангу жадалларда енгиб енгилиб, аммо душманга таслим бўлмай қаҳрамонона яшади, муҳим воқеаю воқеликлар, юксалиш ва инқирозларни бошидан кечирди, аммо синмади.

Шаҳримиз Бўзсув ёқасида қайта тиклангач, Темурийлар даврида кучли қалъага айланди, ишлаб чиқариш, савдо-сотиқ, маданияти ривожланди. Ҳозирги Тошкент, унинг қоқ ўртасида Амир Темурга ҳайкал қўйилиши буюк бобомизнинг ўша даврдаги қаҳрамонлигига таъзим бўлса, шаҳримизда Мирзо Улуғбек ҳайкалининг пайдо бўлиши 1410 йилдан бошлаб Тошкентга катта маданий мерос ато этган Регистон, Шайхонтоҳур мажмуини бир неча мактаблар ва Жоме масжидини ато этган буюк бобомизга миннатдорчилик рамзидир.

Тошкентликлар 1864 йили Тошкентга ҳужум бошлаган ўрис подшоси қўшинларига қарши курашда мислсиз қаҳрамонлик кўрсатдилар. Босқинчилар қўшини бир йилгача Тошкентга киролмадилар. Фақат 1865 йилнинг июнь ойидагина, кўп куч билан қаттиқ жанглардан кейин шаҳримизни ишғол қилдилар ва бир неча вақт мустамлакачилик сиёсатини олиб бордилар, аммо тошкентликлар чоризмга қарши курашни тўхтатмадилар. Неча неча тошкентликлар авахталарда Сибирия совуқларида қирилди. Бу ҳақда тарихда ўчмас битиклар бор. Бунда Солиҳбек охунд доддоҳ, Алимқулларнинг номлари бор.

Чоризм ўрнига келган советлар тузуми даврида Тошкент бирмунча ривожланди. Машинасозлик, тўқимачилик саноати қурилди. Тошкентликлар жасоратию матонати туфайли ҳозирги Тошкент дунёда илғор саноатлашган шаҳарга айланди.

— Тошкент қаҳрамон шаҳар, тошкентликлар баҳодир одамлар, — деган эди машҳур лашкарбоши, армия генерали П. И. Батов тошкентликлардан ўз жамғармасига сотиб олган танк колоннаси ва жанговор самолётни қабул қиларкан. — Тошкент Россиядан кўчирилган элликдан ортиқ заводларни қаҳрамонона қабул қилиб, тез ишга солди.

Уруш йиллари Тошкент етимларни бағрига олди, мамлакат шифохонасига айланди. Уруш бораётган жойлардан кўчирилган аҳоли, етим қолган болалардан уч юз минг кишини тошкентликлар бағрига олиб, ўзи емай, уларга едирди. Биргина Шомаҳмудовлар оиласи 14 та етим болани тарбиялади. Улар ҳозир МДҲда етук кишилар қаторида ишламоқдалар.

Тошкентликлар фашизмга қарши урушда ҳам қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. Ўн уч тошкентлик Уруш Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди, орден, медаллар олганлар сони минг-мингларни ташкил этади. Шаҳид бўлиб Россия, Украина ва Белоруссия ўрмонларида қолган минглаб тошкентликларнинг номи «Хотира китоби»да мадҳ қилиниб, уларга марсия ўқилди.

Урушдан кейинги Тошкент ҳар жиҳатдан илғор саноат, юксак илм-фан, маданият ўчоғи бўлиб қолди. Унда 200 дан ортиқ йирик ишхона бўлиб, мамлакатнинг бешдан бир маҳсулотини беради. Тошкент олий ўқув юртлари, Фанлар академиялари, Марказий Осиёдагина эмас, Шарқда юқори нуфузга эга.

Палеозой чизиғи устида жойлашган қаҳрамон шаҳар тез-тез силкитиб турадиган зилзилаларга чидам билан бардош бериб келмоқда. 1966 йили юз берган кучли силкиниш Тошкентга озмунча вайроналик келтирмади, аммо уни мардона кутиб олган тошкентликлар қаттиқ зилзила оқибатларини қаҳрамонона енгди, вайроналикларни тезда моҳирона тузатди, шу билан бирга тошкентлик олимлар зилзилаларни олдидан башорат қилиш илми ва билимини ҳам яратдилар.

Тошкент, айниқса, мустақилликка эришганимиздан кейин янги-янги гул кўрсата бошлади. Собиқ Иттифоқ республикалари билан иқтисодий алоқалар узилиб қолишига қарамай Тошкент саноати босқичма-босқич бозор иқтисодиёти сари олға силжимоқда. Аммо ҳал қилиниши зарур бўлган муаммолар ҳам йўқ эмас. Шаҳар транспорти ҳам яхшиланиши зарур бўлиб турибди.

Ўзбекистон мустақил давлат бўлгач, катта ўзгаришлар юз берди: «Ленин майдон»ни Мустақиллик майдони қилди. Инқилоб хиёбонини Амир Темур хиёбони, деб эълон этди. Кўчалар, истироҳат боғлари, майдону томошагоҳларнинг номлари мустақилликка хос номлар билан алмашиб, чирой очди. Тошкент биринчи бўлиб давлат тилида — ўзбекча иш юрита бошлади.

Бу ўзгаришлардан Ўзбекистон Республикасининг пойтахти ўзгача чирой очиб, янгитдан қад кўтармоқда. Мустақиллигимизнинг уч йиллиги муносабати билан Тошкент маркази истиқлолимизга хос, мустақиллигимизга мос гўзал марказ қилиб қайта қурилмоқда. «Тошкент метроси», «Халқлар дўстлиги саройи» каби «Тошкент маркази» ҳам истиқлол замони ёдгорлиги бўлиб қолишига шубҳа йўқ!

Мабодо шу кунларда «Тошкент ҳақида нималар дейсиз?» деб анкета тарқатилса, аминманки, турли одамлар турлича, аммо бир маъқул мазмунда, тахминан қуйидагича жавоб бериши муқаррар.

ИШЧИ: Тошкент илғор саноат шаҳри.

ДЕҲҚОН: Тошкент мўлкўл озиқ-овқат ярмаркаси.

БМТ ХОДИМИ: Тошкент халқаро тинчлик шаҳри — У 1989 йилда «Тинчлик элчиси» фахрий унвони олган.

САВДОГАР: Тошкент шаҳри — Ипак йўлининг буюк бекати.

ШОИР: «Тошкент — дўстлик ва тинчлик шаҳри».

АМЕРИКАЛИК: Тошкент Сиэтл билан биродарлашган шаҳар.

МИША ДОДОНОВ: «Тошкент — нон шаҳри».

ГЕОГРАФ: Тошкент МДҲда тўртинчи ўринда турадиган — Москва, Санкт-Петербург, Киевга яқинлашиб бораётган буюк пойтахт...

МУСОФИР: Тошкент меҳмондўст шаҳар, бу жойда ётоқсиз ва оч қолмайсан киши.

Бир мусофир русийзабон талаба уруш йиллари Тошкентда ўқиб, тошкентликнинг уйида яшаган экан. Ҳар куни эрталаб кўчага чиқиб турарkan. Одамлар тўпланиб қаёққа борса биргалашиб бораркан-да, эрталабки тўй ошими, маърақа ошими, ўзбекнинг хайр-худойисидан қорин тўйғазар экан. Қайтишида икки бурда нон ҳам олиб қайтаркан. Шундай қилиб, у Тошкентда беш йил ортиқча пул сарфламай кун кўрган экан.

Ана сизга, Тошкентнинг хосиятию араб тарихчиси айтган тошкентликнинг сахийлиги...

Сахийлик ҳам — жасорат ва тошкентликка хос ҳимматдир. Унинг қадрига етмоқ савоб иш!

Истиқлолимиз ва мустақиллигимизнинг шонли уч йиллигини Тошкент байроқдор бўлиб, тошкентликлар эса намунали ишлари билан ҳиссадор бўлиб кутмоқдалар. «Нон шаҳри» ва «Тинчлик элчиси» Тошкентимиз аҳолисига янги омадлар ёр бўлсин!

● ТАНЛОВ ҲОМИЙСИ — «ЎЗБЕККОСМОС».

* Иш билан бандлик

ФАОЛИЯТ МЕЗОНИ

⊙ Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши сессиясида сўзлаган нутқида бозор муносабатлари муайян даражада ишсизликни келтириб чиқариши табиийлиги ҳақида тўхталиб шу йилнинг биринчи чорагида 4 мингдан зиёд одам ишдан бўшаганлиги, лекин шу пайтнинг ўзида 14 минг 736 иш жойи бўш турганлигини қайд қилиб ўтган эди. Эътироз этиш керакки, мустақил Ўзбекистонимизда, жумладан унинг пойтахти Тошкентда ишсизликнинг барҳам топиши юзасидан катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу хусусда гап борганда шаҳар меҳнат, бандлик ва ижтимоий ҳимоя бош бошқармасининг хайрли ишлари ҳақида тўхталиш жоиз. Ушбу бошқарма бошлиғи, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Собир Саидкаримов билан суҳбатимиз ҳам айнан шу мавзуда бўлди.

— Ишсизларни ижтимоий ҳимоялаш ҳамда уларни фойдали меҳнатга жалб этиш бошқармамизнинг биринчи галдаги вазифаси ҳисобланади, — дейди Собир Каримович. — Маълумки, Тошкентимиз мустақил давлатимизнинг пойтахти, йирик илмий ва маданий марказгина бўлиб қолмасдан, балки унинг юраги ҳамдир. Юртбошимиз айнан шуни назарда тутиб Кенгаш сессиясида: «Тошкентдаги ижтимоий-сиёсий барқарорликка, ишларнинг аҳволига қараб бутун республикамиздаги вазият ҳақида хулоса чиқариш мумкин. Юрак соғлом экан, мамлакатимиз ҳам тез ўсиб-улғаяди, тараққиёт йўлидан дадил олға бораверади», деб бежиз таъкидламаган эдилар. Албатта тараққиёт йўлидан дадил олға бориш учун аввало, ҳамма виждонан меҳнат қилиши керак. Мамлакатимизда яшаб, шу ҳаводан нафас олиб турган меҳнатга лаёқатли инсон борки, ўзига хос бирор бир фойдали юмуш билан шуғулланиши лозим.

— Собир Каримович, зеро гап бошқармангиз фаолияти ҳақида борар экан, унинг асосий йўналишлари тўғрисида батафсил фикр билдирсангиз яхши бўларди. Чунки ишсизларга холис хизмат кўрсатиб келаётган бошқарманинг барча икир-чикирларидан ҳамма ҳам хабардор бўлмаса керак.

— Бошқармамиз ташкил этилганига икки ярим йил бўлди. Унинг асосий вазифаси эса «Бандлик қонуни»ни оммага етказишдан иборат. Мана шу қонун кучга киргунга қадар, яъни 1992 йилгача шаҳримизда 26 минг фуқаро ишсиз сифатида рўйхатга олинган эди. Бугунги кунда уларнинг сони 1400 кишига тушиб қолди. Икки йил давомида бунақа натижага эришиш ўз-ўзидан бўлмайди ахир. Бунда албатта ҳар бир туманда иш олиб бораётган меҳнат биржаларимизнинг ҳам ўзига хос хизмати бор. Улар ишчи ва хизматчилар ижтимоий ҳимояси йўлида ишчиларни касбга йўллаш, фуқароларни муддатидан илгари меҳнат таътилига кузатиш, бўш иш жойларини аниқлаш, янги иш жойларини ташкил этиш каби масалаларни ечишда фаоллик кўрсатиляпти.

Ҳозирги кунда бошқармамизда 12 та бўлим ишлаб турибди. Бундан ташқари бошқарма қошида «Меҳнатни муҳофаза қилиш инспекцияси» ва «Ҳуқуқий инспекция»лар иш олиб боришяпти. Бош универсал дўкони ёнида ташкил этилган 1-ўқув марказимизда эса бир йўла мингга яқин киши касб ўрганиши мумкин. Хуллас бошқарма ва биржаларимиздаги 400 дан ортиқ ходимларимизнинг бутун диққат-эътибори халқ ижтимоий ҳимояси ҳамда мамлакатда ишсизликка барҳам беришга қаратилган.

— Меҳнат биржаларига ишчилар умид ва нажот истаб боришади. Қолаверса, бу ерга келувчиларнинг кайфиятлари ҳам тушкун бўлади. Шундай кезларда кутилмаганда улар гўзаллик билан юзма-юз бўлиб қолсалар ўз-ўзидан руҳлари кўтарилиб, тетиклик ҳис этадилар. Шу маънода меҳнат биржалари жойлашган биноларнинг ички ва ташқи кўринишлари ҳам муҳим аҳамият касб этади. Шу ҳақдаги сизнинг фикрингизни билмоқчи эдик.

— Очиғи бизнинг умумий йўналишимиз одамларга умид бағишлаш, улар руҳидаги тушкунликка малҳам бўлишдан иборат. Шунинг учун орадан ўтган қисқа муддат ичида ишимизда туб ўзгаришлар ясадик. Аввало туманлардаги меҳнат биржаларимизни замонавий биноларга кўчирдик. Уларнинг ички кўринишини ташриф буюрувчилар дидига мослаб жиҳозладик. Бугунги кунда меҳнат биржасига келган киши фақат ўзига керакли ахборотнигина олиб қолмай, балки маданий ва маънавий озуқа ҳам ола олади. Ҳатто шундай биржаларимиз ҳам борки, улардаги асосий юмушларни компьютерлар бажаради. Масалан, шундайлар жумласига Мирзо Улуғбек туманидаги меҳнат биржасини киритиш мумкин. Юнусобод, Ҳамза, Сергели, Чилонзор туманларида ҳам бу янгилик жорий этилмоқда. Бу усулнинг қулайлиги шундаки, барча бўш иш жойлари компьютер экрани орқали тасвирланади. Ҳеч ким қаерда бўш иш жойи бор экан деб соатлаб дафтарларни варақлаб ўтирмайди.

— Тошкент шаҳар Кенгаши сессиясидан сўнг бошқарма фаолиятида қандай ўзгаришлар рўй берди ва қанақа тадбирлар режаланмоқда?

— Шу ўринда дастлаб Президентимизнинг ушбу Кенгашда сўзлаган нутқларидаги қуйидаги жумлаларни эслаш ўринли деб ўйлайман. «Ўзбекистон собиқ СССР парчаланганидан кейин мустақилликни осонгина қўлга киритди, — деганлар қаттиқ янглишади. Озодлик, эркинлик шундай буюк неъматки, уни биров ҳадя қила олмайди. Озодликка фақат курашиб эришилади. Бино тепасига ўз байроғимизни тикиб, биз — Мустақилмиз, дейиш ўта соддаликдир».

Бу сўзлардан кўриниб турибдики, мустақилликка тўла эришиш учун ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб, умумманфат йўлида қўлимиздан келганча фойда келтиришга ҳаракат қилишимиз керак. Шундан келиб чиқиб, бошқарув таркиби ва унинг қурилмаларини қайта кўриб чиқяпмиз. Масалан, ўша биз юқорида тилга олган «Бандлик қонуни»нинг баъзи моддалари ҳозирги кун талабига жавоб бермай қолди. Шунинг учун унинг ўша қисмларига ўзгартишлар киритишга тайёрлаяпмиз.

Бошқармамиз Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Тошкент қурилиш корпорациясини етарли миқдорда ишчи кучи билан таъминлаш борасида дастурлар ишлаб чиқди. Корхоналардаги бўшаб қолган ўринлар сабаблари ўрганилмоқда. Шунингдек бошқармамиз фаоллари маҳаллалар билан алоқани мустаҳкамлашмоқда. Бу жойларда иш билан банд бўлмаган ёшлар билан суҳбатлар ўтказиляпти. Улар фойдали меҳнатга жалб қилиняпти. Бир сўз билан айтганда, барча саъй-ҳаракатларимиз эртанги ишсизликнинг олдини олишга қаратилган.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

* Мутасаддилар фикрича...

МАЙДА УЛГУРЖИ-ЧАКАНА ДЎКОНЛАРИ

Собит ХЎЖАБЕРГАНОВ,

«Саноат моллари» акциядорлик улгуржи-чакана савдо бирлашмасининг раиси:

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 20 июндаги баённомасига биноан бирлашмамиз хусусий, жамоа ва қўшма корхоналар томонидан очилган дўконларни моллар ва хом ашё билан таъминлаш учун шаҳримизнинг ҳар бир туманида биттадан ихтисослаштирилган майда улгуржи-чакана дўкон (бўлим) ташкил қилди.

Улар қуйидаги ерларда жойлашган:
«Чилонзор» МУМ тел: 77—19—52
«Саодат» А/Ж тел: 55—39—66
«Юнусобод» Ж/К тел: 22—47—28
«Ирода» Ж/К 1-омбори тел: 58—48—98
«Ҳамза» МУМ тел: 97—46—54
«Тошкент» МУМ тел: 33—62—88
«Чорсу» БУМ тел: 42—27—93
«Тошкент» фирмаси 19-дўкони тел: 46—87—64
«Тошкент» фирмаси 16-дўкони тел: 67—18—44
«Шуҳрат» мактаб-магазини тел: 75—74—52
Бобур» Ж/К тел: 90—99—59.

Жамоа корхоналари раҳбарлари, хусусий дўкон эгалари юқорида кўрсатилган улгуржи-чакана дўкон (бўлим)лардан керакли молларни ёки хом ашёларни келишилган нархларда шартномалар асосида сотиб олишлари мумкин.

МАРОҚЛИ ТАДБИР

Тошкент автотранспортдан фойдаланиш комбинати Бектемир туманидаги илғор жамоалардан бири ҳисобланади. Бу ерда бир неча миллат вакиллари биргаликда дўст-биродар бўлиб меҳнат қилмоқдалар! Байрам арафасида комбинат жамоаси белгиланган режадаги ишни бажариб катта меҳнат ютуғини қўлга киритдилар. Шу муносабат билан комбинатда катта тантанали тадбир ўтказилди. Уни комбинат директори Қаҳрамон Оқбоев очди. Шундан кейин Бектемир тумани ҳокимининг ўринбосари Саримбой Усенов сўзга чиқиб корхонани қўлга киритган ютуғи билан, шунингдек байрам билан қутлади.

Тадбирда республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик марказининг раҳбари, академик Эркин Юсупов иштирок этди. Тантанали тадбир жуда қизиқ ва мароқли ўтди.

Усмон УСМОНОВ.

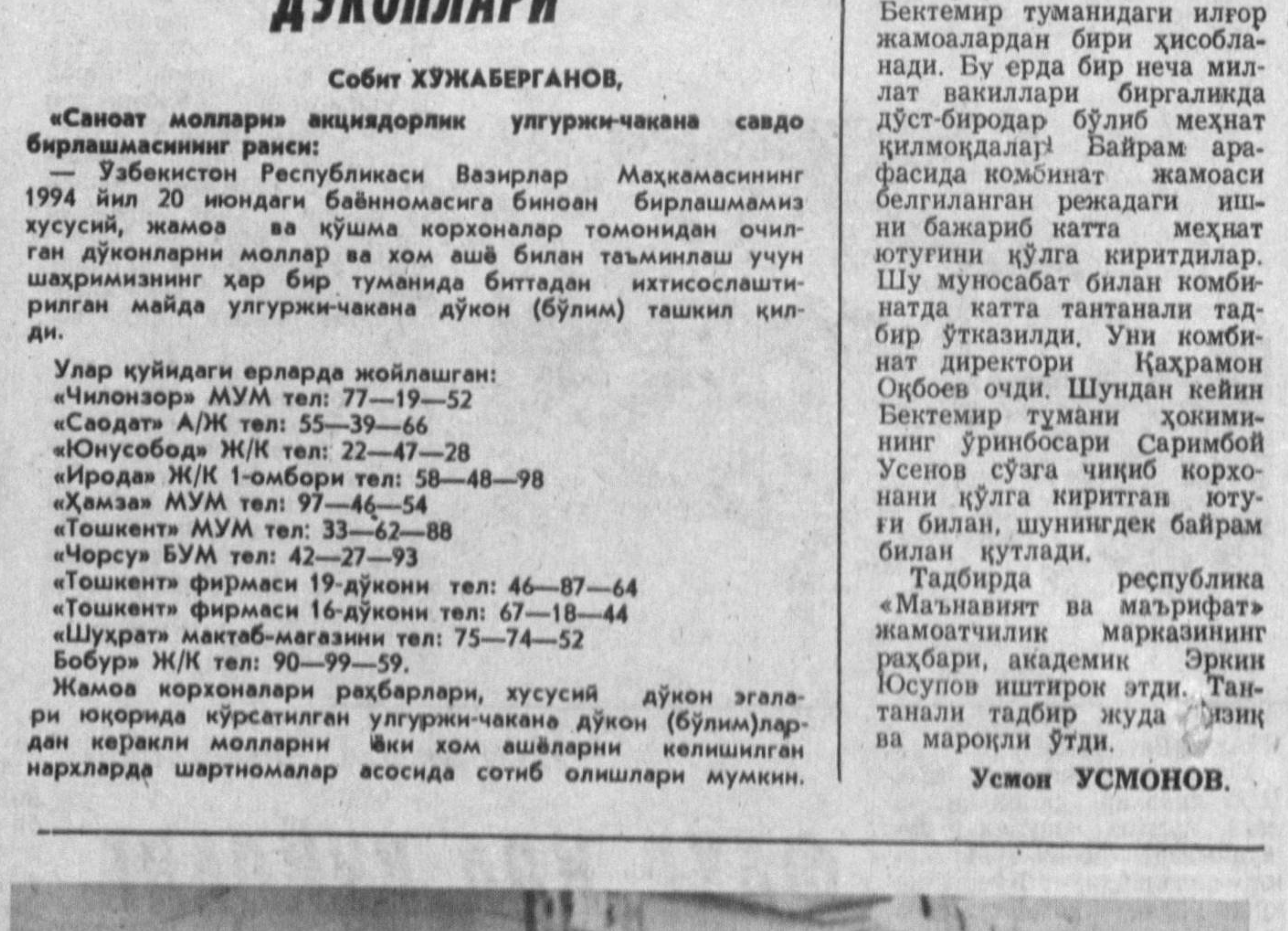

«Чевар» акциядорлар жамияти ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи-хизматчилари кўплаб турдаги кийим-кечак ишлаб чиқариш билан бирга Республикамиз Мустақиллигининг уч йиллигини муносиб кутиб олишмоқда. Айниқса корхонанинг «Зафар» филиали ишчилари бу борада алоҳида ўрнак кўрсатмоқдалар.
СУРАТДА: филиалнинг тикув цехида.
Козим Улмасов олган сурат.

* Шаҳар транспорти муаммолари

«ТИЛЛА» ЧИПТА ОЛАЁТГАН ЙЎЛОВЧИЛАР

идора автобуслари ҳайдовчиларидан ранжишмоқда

● Маълумки, ҳозирги пайтда Тошкент шаҳрида бир кунда ўз манзилига элтиб қўйилаётган йўловчилар икки миллиондан зиёд кишини ташкил этади. Тошкент шаҳар Кенгаши сессиясида «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси шаънига билдирилган одилона танқидга жавобан белгиланган чора-тадбирлар мажмуи транспортчилар ишини тубдан яхшилаш, хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга қаратилган.

Транспорт интизомини мустаҳкамлаш мақсадида маршрутларнинг бригада етакчиларини синовдан ўтказиш кўзда тутилган. Маълумки, ҳар бир бригадага ҳаракат таркиби бириктиб қўйилган. Корхоналарни малакали кадрлар билан жамлаш масалаларига ҳам алоҳида эътиборни қаратишга қарор қилинди. Маҳаллаларда учрашувлар уюштириб ёшларни пассажир транспорти ишига жалб этиш кўзда тутилган.

Ҳозирги пайтда автобуслар, трамвайлар, троллейбусларнинг, метронинг иш жадвали қараб чиқилди, ҳаракат графиги, йўналиш схемалари ойдинлаштирилди. Эҳтиёт қисмлар сотиб олиш, резиналар, аккумуляторлар харид қилиш, машина саройларини янгилаш масалалари ҳал этилмоқда. Бу ишда республика ҳукумати, Тошкент шаҳар ҳокимлиги салмоқли ёрдам кўрсатмоқда. Ҳаракат таркиби учун эҳтиёт қисмлар тайёрлашга саноат корхоналари ҳам қўшилдилар. Шунингдек, транспортчиларнинг меҳнатини рағбатлантиришга қаратилган чора-тадбирлар белгиланди. «Тошкент оқшоми» газетаси муштарийларининг «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси ҳузурида идора ва хусусий транспорт ишини мувофиқлаштириш ва лицензиялаш бўйича бошқарма тузилганлигидан хабарлари бор. Бу бошқарманинг олдида турган асосий вазифа — вазирликлар ҳамда идораларнинг автобусларини пассажирлар ташишга жалб этишдир.

— Бугунги кунда, — дейди бошқарма бошлиғи вазифасини бажарувчи Атаулла Муинов, — 159 та ташкилот бизлар билан йўл-йўлакай йўловчиларни манзилга элтиш бўйича шартномалар имзолади. Бу — йўналишларга қўшимча равишда 491 та автобус чиқди, деган сўздир. Бу автобусларнинг ҳаммаси керакли лавҳа ёзувлари билан таъминланган, у ёки бу йўналиш бўйича ҳаракат схемасига эга. Албатта бу автобуслар шаҳар пассажир транспорти иши учун катта мададдир. Бироқ шаҳарда ҳали бир қатор идоралар борки улар шартномалар тузишга, пассажирларга хизмат кўрсатиш ишига қўшилишга асло шошилмаётирлар. Балки аксинча, идора транспортларининг ҳайдовчилари бўш вақтларида шаҳар йўналишларига чиқиб кетиб фақат ўз ҳамёнларини тўлдиришни ўйламоқдалар. Улар пассажирлардан йўл ҳақини кўплаб миқдорда ундириб, инсоф нимаю, диёнат нима эканлигини ҳаёлларига ҳам келтирмаяптилар.

Гапимиз қуруқ бўлмаслиги учун идора автобусларининг йўналишларга чиққан пайтдаги ишини текшириш юзасидан ўтказилган тадбир пайтида маълум бўлган аниқ далилларни эътиборингизга ҳавола қилмоқчимиз. Жумладан, 10 август куни «Ўзбекгеофизика»га қарашли давлат рақами 07-37 ТШЦ машина ҳайдовчиси Саидов, «Ўзсоветкурорт»га қарашли давлат рақами 34-95 ТНБ машина ҳайдовчиси Шварев, солиқ қўмитасига қарашли давлат рақами 71-93 ТШС машинаси ҳайдовчиси Қосимов, жисмоний тарбия институтига қарашли давлат рақами 24-79 ТНН машинаси ҳайдовчиси Холиқов, Киночилар уйига қарашли давлат рақами 90-92 ТНМ машина ҳайдовчиси Холматовлар йўловчилардан ҳеч уялмай-нетмай 1 сўмдан кира ҳақи олганлар. 15 август куни «Тибтехника», «Махсустаъмирсозлаш» корхоналари, сут заводи, Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси, «Ўзмебельтранс», 6-кўчма механизациялашган жамланмага қарашли ва бошқа автобуслар тўхтатилганда бу автобусларнинг ҳайдовчилари ўзбошимчалик билан одамларни ташиш билан машғул бўлганликлари аниқланди. Ваҳоланки бу ҳайдовчилар бу ишларни қилишга ҳақли эмас эдилар. Ўрта Осиё енгил конструкциялар қурилиш-тиклаш бошқармасининг давлат рақами 86-45 ТНБ бўлган машина ҳайдовчиси Ваитов йўловчилардан 2 сўмдан кира ҳақи олган, «Ўзозиқовқатсаноаттранс»нинг давлат рақами 81-00 ТНМ бўлган машина ҳайдовчиси Астапьев, «Ўзгипросувхўжалик»га қарашли давлат рақами 27-30 ТНБ бўлган машина ҳайдовчиси Камолбоев йўналишларга ҳеч қандай ёзув лавҳасисиз чиқишган ва йўловчилардан 1 сўмдан кира ҳақи йиғиб олишган.

Хуллас, йўл-йўлакай йўловчиларни манзилига элтиб қўйишга чиққан айрим идора автобуслари ҳайдовчиларининг бундай хатти-ҳаракатларидан йўловчилар ҳақли равишда ранжимоқдалар. Шаҳар йўналишларида шундай тартиб-қоидани бузаётганларни аниқлаш бўйича тадбирлар ўтказиш яна давом этади. Уларга нисбатан қўриладиган чоралар ҳам қаттиқ бўлади. Буни идора автобусларининг фақат ўз ҳамёнини ўйлаётган олғир ҳайдовчилари асло унутмасликлари керак.

Собир БОТИРОВ.

Мозийга бир назар

Мустақиллик ва миллий давлатчилик

Яқинда АҚШда таниқли археолог-тарихчи олим Рафаэль Пумпейли ўзининг икки жилдли китобини нашр эттирди. Китобда мустақил мамлакатимиз — Ўзбекистон ҳудудида 9 минг йил илгари дастлабки одамлар, уч йирик қабила — массагетлар, хунлар ва саклар яшагани ишончли далиллар асосида қайд этилган. Ҳудудимиздаги дастлабки давлатлар — қадимий мамлакатлар — Бактерия, Парфия, Паракана, Суғдиёна, Шош-Илоқ вужудга келди. Бу давлатлар ҳарбий жиҳатдан ўз чегараларини қўриқлаган, тамға (герб) ва байроқларига эга бўлишган. Эл-улус оқсоқоллар томонидан бошқарилган. Ўша пайтда Тошкент шаҳри Шош-Илоқ давлати тасарруфида бўлган. Ҳудуддаги аҳолини давлат мустақил равишда бошқарган. Эрамизнинг дастлабки асрларидаги Кушон, Эфталитлар давлати ҳам ўзининг мустақиллиги ва қудрати билан ажралиб турган. Шу Шарқни Ғарб билан боғлаган Буюк ипак йўли марказида жойлашган Турон — Моворауннаҳрда ўзга мамлакатларнинг вакиллари нафақат савдо-сотиқ билан, балки илм-маърифат дурдоналари ва давлатчилик асосларини ҳам ўрганишган.

Шу ўринда Президентимиз Ислом Каримовнинг Тошкент шаҳар кенгаши сессиясида сўзлаган нутқида худди ўша давр илк давлатчилигимизга баҳо бериб «миллий давлатчилигимизни қайта тиклашда, кўп асрлик беқиёс меросимиз, тариху маданиятимиз, дину тилимиз, муқаддас урф-одатларимизнинг яна қад ростлашида сезиларли қадамлар қўйилди» дея ўтмиш аждодларимизнинг буюк давлат барпо этиш учун уринганликларини эътироф этдилар.

Айниқса, ўша даврда ҳудудимиздаги давлатлар фаолияти озод ва эркин давом этди. Ҳокимиятни мустақил бошқариш юқори чўққига чиқди. У даврда аждодларимиз бошқарувни Солен номидаги Кенгаш ҳукми ила амалга оширишган. (Бу Кенгашни Рим империяси давридаги парламентга қиёслаш мумкин). Хоқонликда мамлакатимизнинг бугунги кундаги Олий Кенгашига қиёсланадиган (бўлғуси Олий Мажлис) даражасидаги қурултойи мавжуд бўлган. Кўкала қайд этганидек, давлат томонидан (хоқонлик) ҳар бир уруғ, эл ва инсоннинг тенглиги ҳимоя қилинган.

Кейинчалик мард ва жасоратли турли элатлар, қавмлар, уруғлар бирлашиб, халқлар тенглигига эришишган. Шу ҳолатда турк атамаси пайдо бўлиб, туркий халқлар келиб чиққан.

Соҳибқирон Амир Темур ўз даврида дунёга машҳур буюк давлатни барпо этди. Унинг бошчилигида кўпчилик халқлар кўп йиллик мустамлакачилик асоратидан озод бўлдилар. Амир Темур марказлашган миллий давлат тизимини тузди. 20 дан ортиқ давлатларда маънавий маданиятнинг янги саҳифаларини очди. Айни пайтда у баъзи мамлакатларни мустамлакачилик асоратидан ҳоли этди. Унинг Мўғул хони Тўхтамишни тор-мор этиши Русия халқига, князликларига озодлик, мустақиллик олиб келган бўлса, турк султони Йилдирим Боязитни Анқарада мағлуб этиши шарқий Европани ҳамладан халос қилди. Бу воқеа Европа халқлари ва Руссия давлатининг ривожланиши учун оламшумул тарихий аҳамиятга эга бўлди.

Бироқ Амир Темур вафот этгач, шаҳзодаларнинг тож-тахт талашиши оқибатида давлатчиликнинг бирлигига путур ета бошлади. Амир Темур бошқарган буюк давлат ворислигининг боши қовушмай, кейинчалик давлат бошқаруви хонликлар қўлига ўтди. Буюк давлат ўрнида парчаланган кичик хонликлар пайдо бўлди. Бизга шу нарса маълумки, Амир Темургача ва ундан кейинги даврда ҳам она Туркистонни давлат тарзида қовуштирадиган шахс тарихда пайдо бўлмади.

Ҳозирги кунда Ўзбекистон давлати ўз тараққиёт йўлига эга. Жаҳон матбуотида бу йўлни «Каримов йўли» деб таърифлайдилар, «Жаҳондаги энг илғор тажрибаларга таянган ҳолда бозор иқтисодиётига хос янги молия, банк-кредит, тижорат тизимлари барпо этиляпти», деб таъкидлайди Президентимиз Ислом Каримов. Шу йўл тўғри йўл эканлигини Алмати учрашуви ҳам эътироф этди.

Тошкент мустақил давлатимизнинг пойтахти, йирик илмий ва маданий марказигина бўлиб қолмасдан, унинг юраги ҳамдир. Демак, юрак соғлом бўлса, мамлакатимиз ҳам тез ўсиб улғаяди, тараққиёт йўлидан олға бораверади. Яъни Тошкент саноати мамлакатимиз иқтисодиётининг таянч устунларидан биридир. Бир қанча корхоналарда янги маҳсулот турлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Хитой, Ҳиндистон, Жанубий Корея, АҚШ, Италия, Олмония, Чехия, Болгария ва Туркия ишбилармонлари билан қўшма корхоналар барпо этилиб, уларнинг кўпчилиги маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Иқтисодий мустақилликка эришиш йўлида дастлабки қадамлар қўйиляпти.

Мустақил республикамизни давлат сифатида бир юз элликдан зиёд давлатлар тан олди ва маданий-иқтисодий, сиёсий дипломатик ва маънавий алоқалар ўрнатди. Етмишдан ортиқ мамлакат эса Ўзбекистон билан кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган қўшма корхоналар очишди. Пойтахтимизда 30 га яқин ривожланган хорижий давлатлари элчихоналари фаолият кўрсатмоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош биносида Ўзбекистон Республикасининг байроғи ҳилпираб турибди. Байроғимизнинг рамзий белгилари — мовий, оқ ва яшил рангларнинг товланиши ўлкамизнинг гўзал табиатини, халқимизнинг ҳалоллик, поклик каби фазилатларини намоён қилмоқда. Зеро, мустақил Ўзбекистон давлатининг рамзий белгилари — байроғимиз, гербимиз ҳамда мадҳиямиз — унинг жаҳон ҳамжамиятидаги ўрнини, истиқлоли, ўзлигини юртбошимиз таъкидлаганларидек, бўй-бастини ёрқин намоён қилаётир. «Шу давлат, шу жамият менга нима берди?» деб эмас, «Мен ўзим Ватанимга, эл-юртимга нима бердим?» деб ўйлашимиз ва шу ақида билан яшашимиз керак.

Мустақил Республикамиз келажак сари катта ишонч ва умид билан олға қадам ташламоқда. Ана шу юксак орзуларни рўёбга чиқариш учун биз ҳар биримиз масъулмиз. Биз бундан буён ҳам буюк бобокалонларимизнинг бой мерослари, бугунги тараққий этган давлатлар тажрибасига суянган ҳолда, барча фуқароларга муносиб турмуш шароити яратадиган ҳуқуқий давлат қуриш учун бутун куч ва салоҳиятимизни ишга соламиз.

Карим НОРМАТОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

МИРМУҲСИН,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

ИНСОН КАМОЛИ

Ақлу меҳнатила буюкдир инсон,
Олис юлдузларга етди қулочи.
Меҳнат қил юрт учун токи тириксан,
Инсоний камтарлик — мардликнинг тожи.

Гавҳар тупроқда ҳам, қумда ҳам гавҳар,
Гавҳар бўлса қалбинг, демак элга бахт.
Кимхоблар шарт эмас, оддий чопонда ҳам
Инсон буюклиги йўқолмас ҳеч вақт.

Ортиқча керилиш, пулга маст бўлиш.
Барчаси ўтади, мутлоқ эмасдир.
Меҳнатинг бўлса-ю хотирлаб дўстлар,
Бизни инсон, деса, шу ўзи бахтдир...

Истиқлол ўзлигимизни танитиб, ўз маърифату маънавиятимизни қайтарди. Бу — тенгсиз бахт, унинг қадрига етишимиз керак. Маърифат фақат зиёлиларга хос фазилат эмас, у умумхалқимиз фазилати. Мамлакат тараққиёти маърифати ва маънавияти бой ватандошларимиз қўлидадир. Яқин-яқингача биз кўп аччиқ ҳақиқатларни бошдан кечирдик. Амударё ҳақида шеър ёзганимда бир профессор: «Сиз қайси Аму ҳақида шеър ёзаяпсиз, Совет Амусими ёки феодал Афғонистон Амусими?» деб каминани «бурчакка тиқиб» қўйган эди. Жанубимизда, Термиз шаҳридан ўтаётган Амударёнинг ярим суви «феодал», ярим суви «социалистик» эди... Шундай «ноёб» калласи бор профессорни маънавияти бой, маърифатли кимса деб бўлармиди? Улуғ Имом Қаффол Шоший, ал-Бухорий, ат-Термизий, Нақшбандлар камол топган бу Турон замин Ал-Беруний, Ал-Хоразмий, ибн Сино-ю Улуғбек, улуғ саркардалар Афросиёб, Алп Эр Тўнга, Сиёвуш, Жалолиддин, Темур Малик, Амир Темур, Алпомишу Алп Арслонларни берди. Ўз аждоди ила фахрланмаган, келгуси авлодини ўйламаган юрак кимга керак!

Истиқлол қатламлар орасида қолдирилган маънавиятимизни, тараққиётимизни юзага чиқариб, жамолини очди. Саркардалар фақат Наполеон, Пётр I, Суворов... деб юрганларнинг кўзи очилиб, ўз ота-боболари, тупроқда фарзанди дуосига илҳақ ётган мислсиз буюк Амир Темурларни топди, унга Тошкентда ҳайкал қўйди.

Пойтахт Тошкент шаҳримиз ва вилоятимиз заминида қадимда, милоддан аввал II асрларда қудратли ва тараққий топган Қанғ туркий давлати бўлган. Унинг пойтахти Сирдарё ёқасида — Қанқа шаҳри, бутун вилоят Чоч аталиб, Парак (Чирчиқ), Илоқ (Оҳангарон). Чочдарё (Сирдарё) ва бошқа дарёларни, Мингўрик, Далварзинтепа ва қанчалаб қалъалари бўлган мустақил мамлакат экани тарихдан маълум. У Кушан давлатига қарамликдан кураш ила халос бўлиб, сувлари мўл, чорваси семиз, деҳқончилиги сербарака ва бой яшаган. Ўтмиш деса, албатта, бизлар хору зор, гадо, маърифатсиз, бадавий яшаганмиз, дейишни миямизга михлаб қўйиб қўйишган эди. Ҳаққоний ва эркин фикр юритиб, балога қолиб, бошимиз кетабергач, инсон наинки маърифатли бўлади, у манқуртга айланиб қолар экан. Аллоҳга минг қатла шукроналар бўлсинки, бизни истиқлолга етказди ва унинг иродаси ила бизлар бу озод кунларга етдик. Инсон камол топди, у эркин нафас олмоқда. Ўз уйим — ўлан тўшагим, ўзга нақшин ва дабдабалар, қасру саройлардан азиз, биз ўз юртимизни севамиз, унга садоқатимиз бениҳоя.

Истиқлолга етиш ҳамирдан қил суғургандек бўлаётгани йўқ, қанча меҳнату кураш, матонату жасорат талаб этмоқда. Халқимизга унинг раҳнамолари кўрсатаётган матонату салоҳиятни бизлар асло унутмаймиз. Келгусида ёзилажак катта ва муҳим асарларимиз мазмуни фикру ўйимизда айланиб юрибди. Ҳаммаёқ гулзору лолазор эмас, бу лолазор ичида ҳанжардек яшириниб турган заҳарли чўғирткалар ҳам бор. Ҳа, истиқлол душманлари ҳам бор. Мис ва волфрамни ўғирлаб, чет элга сотганларидай, бойлик орттириш мақсадида ўта пасткашликлардан қайтмайдилар. Шаҳримизни атайин қийин аҳволга солиб қўймоқчи бўладилар. Йўқ! Бундай заракунандаларнинг қўли ушланади!

Бизлар байналмилалчи, инсонпарвар жумҳуриятмиз. Бизда яшаб, меҳнат қилаётган барча миллат вакилларига эъзозу икром, баб-баробар ҳуқуқу имтиёзга эгалик барқарордир. Ишчан, қалби пок инсон бизда камол топади. Авлиёлик даъво этаётган Солжиницин жаноблари бизни камситар экан, орамизга нифоқу шубҳа солмоқчи бўларкан, бундақа «авлиё»ларнинг кирдикорларини фош этмоқ ҳар бир ҳақгўй миллий адабиёт намояндалари зиммасидаги бурчдир. Соқол қўйган билан ҳамма Толстой бўлавермайди! Улар бизнинг ички ишимизга аралашиб вайсайберсалар, бизлар эшитиб индамай кетаберсак, виждон қийналмайдими!? Бу камситишларини ўз ёқасига ёпиштириб қўйиш ҳам қўлимиздан келади.

Мустақил давлат бўлиш, миллатнинг юксалишида, тараққиёт сари йўл олаётганимизда миллий тилнинг мустақиллиги, устунлиги, кенг тарқалиши ғоятда муҳимдир. Тили йўқ халқ — мустақил давлат бўлолмайди. Қадим зобитлар бир мамлакатни босиб олганда аввало қалам аҳлини қириб ташлаган, кейин тилини таҳқирлаган... Тили йўқолган халқ маърифатдан узоқ, ебичишдан бошқа нарсани билмайдиган манқуртларга айланади. Шоҳ Машраб нола қилган. «Жонимни олсанг, ол, тилимга тегма!»

Мустақил Ўзбекистон мамлакатимизнинг шон-шуҳрати бутун жаҳонга кетди, асрий орзуимиз рўёбга чиқди. Бунинг қадрига етишимиз керак, азиз ватандошларим! Иқтисодий қийинчиликлар тезда йўқолади, фаровонлик даври етиб келади.

Мустақил Ўзбекистон давлатимизнинг миллий байроғи ҳамма вақт бошимиз узра ҳилпираб турсин!

Болаларнинг эсида қоладиган энг ажойиб сайри бобосининг ёнида бирга бўлишдир. Бобо набирасини эркалаб унинг барча истакларини бажариб, кўнглини хушнуд этади-да. Бугун ҳам бобо ва набиралар сайрга чиқишган.
Равиль Альбеков олган сурат.

Истиқлол илҳомлари

ГЎЗАЛ БОҒЛАРИНГ ДУНЁГА ОВОЗАДИР

Бошдаги дўппиларга нусха ила ранг берган,
Атласларга нпагу ой қизларга наиг берган.
Дуторнинг торларига неча ишқ — оҳанг берган,
Доира садосига илоҳий жаранг берган,
Оламий гумбазларга олтин ёки санг берган,
Қадамжолардан бунёд дилкушо бир маконсан,
Меҳнат мулкидан обод асл Ўзбекистонсан!
Тупроғинг тавоб айлаб неча донолар ўтди,
Маликаю ғазалхон бўлган зеболар ўтди.
Улуғбек ва Беруний, ибн Синолар ўтди.
Термизий, Бухорийдек буюк сиймолар ўтди.
Маърифат уруғларини сочиб даҳолар ўтди,
Қадамжолардан бунёд авлиё бир маконсан,
Меҳнат аҳли бўлган шод асл Ўзбекистонсан!
Қизғалдоқлар юзида шафақранг армон эрур,
Анор бағри — донида жон озуғи қон эрур,
Мангуберди қонлари шараф ила шон берур,
Ўтмиш нафаси балким авлодларга жон берур,
Боболарнинг руҳ—поки мақсад ила ком эрур,
Қадамжолардан бунёд дилрабо бир маконсан,
Халқинг жафокаш, озод асл Ўзбекистонсан!
Амир Темур халқингни айлаб кетди бир бутун,
Мир Алишер шеърларин шайлаб кетди сен учун,
Бобур Мирзо жанг ила ашъор этиб кеча-кун
Нодира-ю Увайсий ғазаллар ёзиб маҳзун,
Қодирий, Чўлпонларнинг бўлса ҳамки бағри хун,
Қадамжолардан бунёд тўтиё бир маконсан,
Тупроқдан кўтарган қад асл Ўзбекистонсан!
Сенинг кўркам боғларинг дунёга овозадир,
Наққошларга санъат-у шоирлар баёзидир,
Йигит-қизлар руҳсори, муҳаббатнинг созидир,
Ҳар андуҳга элу юрт кўкрак тутган қозидир,
Бугунги бир бутунлик ўзбекнинг парвозидир.
Қадамжолардан бунёд равзаё бир маконсан,
Руҳлардан олган мадад асл Ўзбекистонсан!
Қаддингни аросатдан кўтарган халқ — мардлардир,
Улуғларнинг юрагин ёндирган ишқ-дардлардир,
Буюкларнинг ҳок-пойи тупроғингда гардлардир.
Ерни муқаддас этган илоҳий бир шартлардир.
Тарихинг улуғ этган Қомусий мададлардир,
Қадамжолардан бунёд илоҳо бир маконсан,
Халқ, бахт учун саодат асл Ўзбекистонсан!

Шуҳрат ОТАБЕК.

ТУПРОҒИНГ ЗАРДАН АЗИЗ

Тупроғинг зардан азиз эй беғубор бўстон Ватан.
Боғларингга то абад халқ сидқидил боғбон Ватан.
Сен омон бўлсанг элатлар тинч бўлиб яшнар мудом.
Толма тинчлик йўлида, истар шуни ҳар жон Ватан.
Бешта дўст эл бир бўлиб, кенг Осиё осмонида.
Тонгда кун бўл, тунда ҳулкар нур сочиб ҳар ён Ватан
Байроғинг дунё кўриб, жаннатмакон байроғи дер.
Хайриҳоҳ кўплигидан, олам яна ҳайрон Ватан.
Энди лоқайдликни ташлаб, онгли меҳнат айласак,
Шунда тинчлик барқарору юксалур ҳар он Ватан.
Энг улуғ йўл шул жаҳонда, дўстлигу тинчлик йўли.
Юр бу йўлда мустақил, ҳушёр бўлиб Турон Ватан.
То тирикман, не юмуш бўлса, бажаргаймен буюр,
Деҳқоний ҳам сенга содиқ, камтарин ўғлон Ватан.

Тўхтамурод ДЕҲҚОНИЙ.

Омон бўлгил, Ўзбекистоним

Оқар дарё — оқаверасан,
Оламга гул тақаверасан,
Дўстларга хўп ёқаверасан,
Озод бўстон — Ўзбекистоним.
Қодирийлар дилида асал,
Чўлпонларнинг тилида ғазал
Беҳзодларнинг тасвири азал —
Жон ичра жон — Ўзбекистоним.
Осмонингда бўлмасин булут,
Тоғларингдан кетмасин бургут.
Бағринг тўла бўлсин қўру қут
Эзгу армон — Ўзбекистоним.
Юрагимда илҳоминг бисёр
Абад бўлсин эзгуликлар ёр
Ёшу қари — айтамиз такрор
Бўлгил омон Ўзбекистоним!

Иноғомжон ИКРОМОВ,
шахсий нафақахўр.

Ўзбекистон Республикасининг уч йиллигига

Иқбол қуши сенга парвона ҳар он, Сени улуғлаймиз, эй Ўзбекистон!

Суратли ахборот

ЭЛЧИХОНАДА МАЛАКА ОШИРИШАДИ

Ўзбекистоннинг хорижий юртлар билан алоқалари тобора ривожланиб, мустаҳкамланиб бормоқда, элчихоналар кўпаймоқда. Бошқа давлатлар олдида обрў-эътиборимизнинг ошиши учун бу элчихоналарга қобилиятли мутахассислар керак. Улар албатта ўз ишларини пухта билишлари, чинакам эл фидойилари бўлишлари зарур. Шундагина бу ёшларнинг қўлига республикамиз тақдирини ишониб топшириш мумкин.

Президентимиз ташаббуси билан очилган Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университети Марказий Осиёдаги халқаро соҳада мутахассис тайёрлайдиган ягона илмгоҳ ҳисобланади. Бу ерда талабалар аъло ўқиш билан бирга элчихоналарда ишлашга тайёргарлик кўришмоқда. Ҳозирги кунда Ўзбекистоннинг Россиядаги элчихонасида назарий билимларини амалий жиҳатдан мустаҳкамлашяпти.

Яқинда эса университетда ўзига хос танлов бўлиб ўтди. Ўзбекистоннинг Германиядаги элчихонасида малака ошириш мақсадида ташкил этилган ушбу кўрикка юқори курс талабалари таклиф этилди. Танлов иштирокчилари олган билими, фаоллиги, тартиб-интизоми инобатга олинган ҳолда, немис тили бўйича компьютерда тест синовлари ва ўзаро суҳбатдан ўтдилар.

Шуниси диққатга сазоворки, 19 нафар талабадан 4 нафари, яъни халқаро муносабатлар ва халқаро ҳуқуқ факультетларининг талабалари Феруза Маҳмудова, Екатерина Сорокина, Акмал Худойқулов ва Ҳилола Турсунқуловалар юқори натижага эришиб, танлов ғолиби бўлишди.

— Бундай ютуқни қўлга киритганимдан жуда мамнунман, — деди биз билан суҳбатда Ҳилола Турсунқулова. — Ўзбекистоннинг хорижий давлатлардаги элчихоналаридан бирига бориб, малака ошириш азалий орзуим эди. Мана, ниятимга етадиган бўлдим. Германия элчихонасида ўзимнинг амалий билимларимни ошириб, мустақил республикамиз келажаги учун бор билим ва ғайратимни аямайман. Мен билан бирга бораётган тенгдошларимнинг орзу ниятлари ҳам ана шундай.

Яна бир томонини таъкидлаб ўтиш зарур. Германия элчихонасига бориш учун тест синовларидан ўтиб, унинг натижаларини чиқаришда талабаларнинг ўзларидан тузилган комиссия иш юритди. Комиссия аъзолари чет эллардаги элчихоналарда фаолият кўрсатаётган талабаларни ҳар уч ойда алмаштириб туришга кўмаклашишяпти. Талабалар яқин келажакда нафақат Россия ва Германия, балки Франция, Америка Қўшма Штатлари ва бошқа давлатларга ҳам боришади.

Робиа Бону АКРОМОВА.

СУРАТДА: танлов ғолиблари Ф. Маҳмудова (чапдан) Ҳ. Турсунқулова, Е. Сорокина ва А. Худойқуловлар.

ЭЗГУ ИСТАКЛАР БИЛДИРИЛДИ

Шайхонтоҳур тумани кўзи ожизлар жамиятида Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг уч йиллигига бағишланган «Она Ватан мадҳи» мавзуида учрашув бўлиб ўтди. Ушбу тадбир Республика марказий кўзи ожизлар кутубхонаси ва Ўзбекистон кўзи ожизлар жамияти маданият саройи жамоалари томонидан уюштирилди.

Анжуманда иштирок этган истеъдодли ёзувчи Мирзапўлат Тошпўлатов бизга насиб этган мустақиллик халқимизнинг асрий орзуси эканлиги, уни янада мустаҳкамлашимиз зарурлигини таъкидлади. У йиғилганларни байрам билан қутлаб, ўз ижоди ҳақида гапириб берди. Шундан сўнг уруш ногирони, меҳнат фахрийси, оғир атлетика бўйича спорт устаси, хотира асарлари муаллифи Х. Исломов сўзга чиқди. У Президентимиз томонидан ногиронлар ва қарияларга кўрсатилаётган ғамхўрликларга миннатдорчилик билдирди. Кекса авлодни ёшларга ибрат кўрсатишга даъват этди.

Кечага Аҳмаджон Отаметов раҳбарлигидаги «Саховат» дастаси ҳаваскорлари файз киритдилар.

Фозилжон ОРИПОВ.

Дил тубидан

АҚЛ ЧИРОҒИ

Аждодларимиз асрлар давомида орзиқиб кутган мустақилликка эришганимиздан кейин, демократик, дунёвий давлат қуришга киришдик. Биз қурадиган янги жамият фан ва маданияти юксалган жамият бўлади. Бу жамиятнинг муносиб фуқаролари бўлмоқ учун жуда кўп ва яхши ўқимоқ, кўп нарсани билмоқ зарур. Билим ва инсон даҳоси мамлакатимиз равнақи ва қудратининг муҳим манбаига айланиб бораверади.

Фарзандларимиз ота-боболари изидан бориб, ватандошлари, жигарлари, дўстларининг буюк ишига кўмаклашиш йўлида сира эринмай, чарчоқ билмай билим билан қуролланмоқлари лозим. Билим олишни ўзларига ҳам қарз, ҳам фарз деб тушунишлари зарур. Зеро, ўз озодлигига эришган халқ фақат билим машъали билангина ўзининг бахтиёр келажак йўлини ёрита олади. Биз инсоният тарихида билим машъалини баланд кўтариб келган, жаҳонга Нажмиддин Кубро, Исмоил Бухорий, ат-Термизий, ибн Сино, ал-Беруний, Улуғбек, Навоий каби алломаларни етказиб берган, ҳамиша «Ҳақ йўлида ким санга бир ҳарф ўқитмиш бир ранж ила, Айламак бўлмас адо анинг ҳаққин юз ганж ила» деб фарзандлари қулоғига қуйиб келган халқмиз. «Илмда бир одам соҳибқирон бўлгунча ўттиз йилдан бир давр келиши керак», дейдилар мавлоно Навоий. — Унинг кўнгли илм маскани, илм даргоҳи, унинг бир қатра вужуди илм дарёсига айланади. Ул одам ўзининг фазилати ва фасоҳати билан машҳур... Олим агар ўз йўлига қатъий амал қилса, илмига қараб иш тутса, ўткинчи дунёга тикилиб қарамаса, бундай одамни шараф гавҳарининг қони деб бил». Ўз халқинг, ўзга халқлар, бутун инсоният тўплаган билимларни эгаллаб, ўзингга сингдирган тақдирдагина комил инсон бўлиш мумкин. Яхши яшамоқ учун яхши ишламоқ зарур бўлганидек, шу рўйи заминда дадил турмоқ учун билимдон бўлмоқлик даркор.

Дунёда билимдан қудратлироқ куч йўқ; билим билан қуролланган одам енгилмасдир. Инсон қанчалик кўп билса, шу қадар кучли. Тараққиёт тарихини олти сўз билан ифодалаш мумкин: қанча кўп билсанг шунча кўп қодирсан. «Билим, фақат билимгина инсонни озод ва улуғвор қилади», — деган экан алломалардан бири.

Ҳар бир инсоннинг гўзал фазилатларидан бири — уни чулғаб турган дунё сирларини билишга, табиат ва жамиятнинг темир қонунларини англаб етишга, фан ютуқларини эгаллашга интилишдир. Илм бутун ҳаёти давомида инсонга ҳамроҳ. Илмга қизиқиш, унга ташналик туфайли халқимиз орасидан дунёга машҳур донишмандлар етишиб чиққан. Фақат инсонга хос фазилатларнинг бири дунё сирларини билишга, табиат ва жамиятнинг мураккаб қонунларини англашга, фан ютуқларини эгаллашга интилишдир.

Илмнинг инсон ҳаётидаги ўрни бениҳоя катта. Илм булоқларидан баҳраманд бўлишнинг ўзи улкан бахт-саодат. Илмга қизиқиш ва унга ташналик халқимиз ичидан оламга машҳур донишмандларни етиштирди.

Ёшлик киши умрининг олтин дамларидир. Киши ёшликда касб-ҳунар ўрганади, турли жойларда ўқиган, эшитган ҳикмат жавоҳирларини ақл уйига ташиб, уни безайди. Нурли келажакка парвоз қилишнинг тадоригини кўради.

XII асрнинг донишманд маърифатпарвари ва илмий билимларнинг жарчиси Аҳмад Югнакий ўзининг «Ҳибат-ул-ҳақойиқ» («Ҳақиқатлар армуғони») достонида илм-маърифатга чақириб ёзади: «Билим тўғрисида сўзламоқдан сўзимни тингла, билимдон кишиларга ўзингни боғла, билим билан бахт-саодат йўллари ўрганилади, билим эгаллаб саодат йўлини топ. Билимли киши қимматли олтиндир». Хитой тарихчиси Сюаннинг маълумотига кўра VI — VII асрларда Ўрта Осиё ҳудудида бола беш ёшга тўлгач уни ўқиш, ёзиш ва ҳисобга ўргатганлар. Ҳамма ёшларни саводга ўргатиш одат бўлган.

Ёшларни ўқитиш, дунёвий билимларга эга қилиш, илм-фанга, маърифатга даъват этиш халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган. Киндик қонимиз тўкилган муқаддас замин, саждагоҳимиз — она Ватан зиёдан таркиб топган. У маълум маънода ва кенг кўламда бутун бир улкан дорилфунунга айланган. Фақат Тошкентдагина эмас, балки вилоят марказларида ҳам қатор-қатор университетлар ташкил этилди. Юртбошимиз Ислом Каримов таъкидлаб ўтганларидек ҳаммамиз ҳаёт дарсхонасида ўқиб, тажриба орттириб, ўсиб-ўзгариб боряпмиз. Биз фан-техника тараққиёти даврида яшаяпмиз. Замонавий техник воситалар, илғор ва мураккаб технология, компьютерлар жамият ҳаётининг ҳамма жиҳатларини қамраб олаётир. Фан-техниканинг дунё стандартлари даражасини пухта эгаллашимиз лозим. Бу вазифа кўпроқ ёшлар зиммасига тушади. Мактабда олган билимларини муттасил тўлдириб ва чуқурлаштириб бориш, фан ва техниканинг сўнгги, замонавий ютуқларини ўзлаштириш мамлакатимизни юксак даражада ривожланган давлатлар сафига олиб чиқиш уларнинг зиммасида. Ҳамма нарсани билишга қизиқиш, билимга чанқоқлик ҳисси ҳеч биримизни тарк этмасин. Доно халқимиз қалбида билим қуёши мангу чарақлаб турсин.

Мирза Анвар КАРИМОВ.

АТАМАЛАР КОМИССИЯСИ ИЗОҲИ

Тошкент шаҳри ҳудудининг кенгайтирилиши муносабати билан Тошкент вилояти Зангиота туманидан Сергели тумани ҳудудига ўтказилган «Қўшқўрғон» маҳалласидаги номсиз тор ва берк кўчаларга кўча ва маҳалла аҳлининг илтимосларига биноан қуйидаги номлар берилди:

● **Нозанин 3-тор** (номсиз тор) кўчаси. Ушбу кўча Нозанин ва Қуйи Толариқ кўчалари ораларига жойлашган.

● **Нозанин 4-тор** (номсиз тор) кўчаси. Мазкур кўча Нозанин 2-тор ва Қуйи Толариқ кўчалари ўртасида жойлашган.

● **Нозанин 5-тор** (номсиз тор) кўчаси. Бу кўча ҳам Нозанин 2-тор ва Қуйи Толариқ кўчалари ўртасида жойлашган.

● **Нозанин 6-тор** (номсиз тор) кўчаси. Ушбу кўча ҳам Нозанин 2-тор ва Қуйи Толариқ кўчалари оралиғида жойлашган. Нозанин 5-тор кўчаси билан туташ.

● **Учқўрғон 1-тор** (номсиз тор) кўчаси. Бу кўча Учқўрғон кўчаси ва дала (суғориладиган ер) ўртасида жойлашган.

● **Учқўрғон 2-тор** (номсиз тор) кўча. Ушбу кўча ҳам Учқўрғон кўчаси ва дала ерлар оралиғида жойлашган, Учқўрғон 1-тор кўчасига ёндош.

● **Убай Маҳмудов 1-тор** (номсиз тор) кўчаси. Мазкур кўча ҳам Убай Маҳмудов кўчасига туташган.

● **Убай Маҳмудов 1-берк** (номсиз берк) кўчаси. Ушбу кўча ҳам Убай Маҳмудов кўчасига туташган.

● **Қўшқўрғон 1-тор** (Ўзбекистон ССР 50 йиллиги) кўчаси. Ушбу кўча Қўшқўрғон кўчаси ва Тошкент Ҳалқа автомобиль йўли оралиғида жойлашган.

● **Қўшқўрғон 1-берк** (номсиз берк) кўчаси. Мазкур кўча ҳам Қўшқўрғон кўчасига туташган.

● **Қуйи Толариқ** (Толариқ) кўчаси. Ушбу кўча Ҳамза тумани ҳудудидан бошланиб, Сергели тумани ҳудудида давом этадиган ариқ — Толариқ номи билан юритилади. Ҳамза туманида ҳам шундай номдаги кўча мавжудлигини ҳисобга олиб, жойнинг номини аниқлаштириш, давомийликни таъминлаш мақсадида Сергели туманидаги Толариқ кўчаси Қуйи Толариқ кўчаси деб ўзгартирилди.

Шу маҳалладаги Қуйи Толариқ кўчасига туташ ва ёндош бўлган номсиз кўчалар ҳам жойнинг номини уйғунлаштириш мақсадида қуйидагича номланди:

● **Қуйи Толариқ 1-тор** (номсиз) кўчаси. Ушбу кўча Қуйи Толариқ ва Нозанин 3-тор кўчалари оралиғида жойлашган.

● **Қуйи Толариқ 2-тор** (номсиз) кўчаси. Ушбу кўча ҳам Қуйи Толариқ кўчасига туташган.

● **Қуйи Толариқ 3-тор** (номсиз) кўчаси. Мазкур кўча Қуйи Толариқ 2-тор кўчаси ва дала ўртасида жойлашган.

● **Қуйи Толариқ 1-берк** (номсиз) кўчаси. Бу кўча Қуйи Толариқ кўчасига туташган.

● **Қуйи Толариқ 2-берк** (номсиз) кўчаси. Ушбу кўча ҳам Қуйи Толариқ кўчасига туташ.

● **Қуйи Толариқ 3-берк** (номсиз) кўчаси. Мазкур кўча Қуйи Толариқ 2-тор кўчасига туташ.

● **Белариқ** (Островский) кўчаси. Ушбу кўча «Ўзгариш» маҳалласида, Паризод кўчаси ва Тошкент автомобиль Ҳалқа йўли оралиғида жойлашган. Кўча ва маҳалла аҳлининг илтимосларига биноан жойнинг тарихий номини қайта тиклашга қарор қилинди.

● **Эркинлик** (Киров) кўчаси. «Нўғойқўрғон» маҳалласида жойлашган Киров кўчасининг номи маҳалла аҳлининг таклифига асосан Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллиги кунининг 3 йиллиги муносабати билан рамзий маънода Эркинлик деб ўзгартирилди.

● **Оққўрғон** (Новомосковский) кўчаси. Ушбу кўча Мирзо Улуғбек туманида, Пушкин ва Мудофаачилар (Тошкент мудофаачилари) кўчалари оралиғида жойлашган. Жойнинг тарихий номини қайта тиклаш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

● **Али Исамуҳамедов** (Коллонтай) кўчаси. Ушбу кўча Мирзо Улуғбек туманида, Яланғоч ариғидан бошланиб Ҳусанбоев кўчасига қадар давом этади. Али Исамуҳамедов оддий завод ишчисидан давлат органлари ва хўжалик раҳбарлиги лавозимларида ишлаган. «Нодирабегим» маҳалласи аҳлининг илтимосларига мувофиқ, у яшаган Коллонтай кўчаси Али Исамуҳамедов номи билан юритиладиган бўлди.

● **Наримон Ҳожибоев** (Морозов) кўчаси. Ушбу кўча ҳам Мирзо Улуғбек туманида, «Олимлар» маҳалласида темир йўл билан Ҳабиб Абдуллаев кўчалари оралиғида жойлашган. Наримон Ҳожибоев республикамизда геология фани ривожига катта ҳисса қўшган. Кўча аҳли ҳамда «Ўзбекгидрогеология» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоасининг илтимосларига асосан Морозов кўчаси Наримон Ҳожибоев кўчаси деб ўзгартирилди.

● **Ҳабиба Умарова** (Мусоргский 1-тор) кўчаси. Ушбу кўча Мирзо Улуғбек туманида, Измайлова ҳамда Мудофаачилар кўчалари оралиғида жойлашган. «4-Оққўрғон» маҳалласи аҳлининг илтимослари инобатга олиниб, Мусоргский 1-тор кўчаси биринчи ўзбек парашютчи аёлларидан бири, Ҳабиба Умарова номи билан юритиладиган бўлди.

● **Академик Содиқ Мираҳмедов** (Саламатина) кўчаси. Ушбу кўча Яккасарой тумани, Муқимий маҳалласида, Волгоград ва Муқимий кўчалари оралиғида жойлашган. Содиқ Мираҳмедович Мираҳмедовнинг республикамизда пахтачиликни ривожлантиришдаги хизматлари ва у яшаган маҳалла аҳлининг таклифлари инобатга олиниб, Саломатина кўчасини академик Содиқ Мираҳмедов номи билан аташ мақсадга мувофиқ деб топилди.

● **Носир Умурзоқов** (Кавтун) кўчаси. Ушбу кўча Яккасарой тумани, «Ўрикзор» маҳалласида Ат-Термизий ва Стахановчилар кўчалари оралиғида жойлашган. Ўз меҳнат фаолиятини «Тоштрам»да йўл ишчиси вазифасидан бошлаб, Меҳнат Қаҳрамони унвони берилган Носир Умурзоқов номи Кавтун кўчасига берилди.

● **Мажид Баҳодиров** (Молоков) кўчаси. Мазкур кўча Юнусобод тумани, Мирза Юсуф маҳалласида жойлашган. Профессор Мажидхон Баҳодиров республикамизда тупроқшунослик фани соҳасида баракали илмий ишлар қилган қувваи ҳофизаси жуда кенг бўлган салоҳиятли олимлардан бири. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, республика ҚХФА раёсати, Тошкент давлат Аграр университети ҳамда Мирзо Юсуф маҳалласи аҳлининг таклифлари инобатга олиниб, олим истиқомат қилган Молоков кўчасига унинг номи берилди.

● **Акмалхон Сўфихонов** (Коробова 1-тор) кўчаси. Ушбу кўча Шайхонтоҳур тумани, «Наврўз» маҳалласида жойлашган.

Халқимиз ака-ука Бобохон ва Акмалхон Сўфихоновлар номини чуқур ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олиб келади. «Наврўз» маҳалласи аҳлининг илтимослари инобатга олиниб, ўзбек қўшиқчилик санъати ривожига муносиб улуш қўшган халқ ҳофизи Акмалхон Сўфихоновнинг номини у яшаган Коробова 1-тор кўчасига қўйиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

● **Шоир 6-тор** (Николай Бирюков) кўчаси. Ушбу кўча Акмал Икромов тумани, «Фурқат» маҳалласида, Тошкент автомобиль, Ҳалқа йўли билан Шоир 1-тор кўчалари ўртасида жойлашган. Шоир кўчасига Шоир 2, 3, 4, 5-тор кўчаларига туташган. Жойнинг номини уйғунлаштириш мақсадида маҳалла аҳлининг таклифига асосан Николай Бирюков кўчаси Шоир 6-тор кўчаси деб ўзгартирилди.

● **Динмуҳаммад Кунаев** (Сапёрная) кўчаси. Мазкур кўча Миробод ва Яккасарой туманлари ҳудудида, Нукус ва Шароф Рашидов кўчалари оралиғида жойлашган. Ўзбек ва қозоқ халқлари ўртасидаги асрлар бўйи давом этиб келаётган дўстлик, ҳамкорлик, қон-қариндошлик ришталарини янада мустаҳкамлаш мақсадида ҳамда Қозоғистонда бўлиб ўтадиган Ўзбекистон Республикаси кунлари олдидан Сапёрная кўчасига қозоқ халқининг севимли фарзанди, атоқли давлат ва жамоат арбоби, академик Динмуҳаммад Кунаев номи берилди.

● **Шароф Рашидов** (номсиз) хиёбони. Ушбу хиёбон Шароф Рашидов шоҳ кўчаси билан Матбуотчилар кўчаси туташган жойда, Буюк Турон кўчаси ҳамда Мустақиллик майдонига ёндош. Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллиги кунининг 3 йиллиги байрами муносабати билан халқимизнинг севимли фарзандига бўлган ҳурмат, эҳтироми тимсоли сифатида Шароф Рашидов бюсти ўрнатилган хиёбонга унинг номини бериш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Ҳусан ИБРОҲИМОВ,
Тошкент шаҳар ҳокими маҳкамаси ҳузуридаги Атамалар комиссияси масъул котиби.

Ҳа, шу йилнинг 3 сентябрь куни ўзбекистонлик кўплаб футбол ишқибозларини ажойиб ва гўзал спорт байрами кутмоқда. Шу куни Тошкентнинг Марказий «Пахтакор» ўйингоҳида қарийб тўрт соатлик улкан футбол байрами ўтказилади. Унинг дастуридан «Мустақиллик Кубоги» мусобақаси беллашувлари ҳам ўрин олган.

** Воқеа арафасида*

ОДАТДАН ТАШҚАРИ ГЎЗАЛ СПОРТ БАЙРАМИ

Ўйинлар ўртасидаги танаффус вақтида эса футбол ишқибозлари спорт лотереясида ўз омадларини синаб кўришлари мумкин. Шу кунги файзли оқшом катта байрам дастури билан ниҳоясига етади. Унда республикамизнинг етакчи санъаткорлари иштирок этадилар.

Яқинда республика футбол федерациясида ана шу масъулиятли спорт мусобақасига тайёргарликка бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унда федерациянинг раҳбарлари, ушбу халқаро турнирда иштирок этадиган командаларнинг мураббийлари, Голландиянинг Ўзбекистондаги «АЕС» фирмаси вакиллари қатнашдилар.

Биз ана шу машҳур фирма вице-президенти Харльд Клап билан мулоқотда бўлдик.

— Бизнинг фирмамиз Тошкентда ўтказиладиган ана шу байрамнинг бош ҳомийсидир. Ўзбекистон Мустақиллигининг уч йиллигига бағишланган бу спорт байрамида нафақат ўзбекистонликлар учун, балки Осиё мамлакатлари футбол ишқибозлари учун ҳам ажойиб тухфалар ҳозирлаганмиз. Сизнинг мафтункор ва ажойиб шаҳрингизнинг аҳолиси ва меҳмонлари бирданига бир оқшомнинг ўзида бир-биридан қизиқ учта футбол ўйинини томоша қилиш шарафига муяссар бўладилар.

Шуни айтиш керакки, «Мустақиллик Кубоги» халқаро турнирида тўртта команда иштирок этади. Булар Ўзбекистон миллий терма командаси, Фарғонанинг «Нефтчи» командаси ва бизнинг иккита профессионал футбол клубимиздир. Шу клублардан бири — «Витесс» клубини тошкентлик ишқибозлар бу клуб футболчиларининг ўтган йилги Тошкентда ўтказган ўйинларидан жуда яхши билишади. Ҳозирги пайтда унинг таркиби бир неча иқтидорли ёш ўйинчилар билан тўлдирилди. Шу боисдан бу жамоа Голландия миллий чемпионатида пешқадамлар сафида бормоқда. Турнирда қатнашадиган яна бир клубимиз — Неймеген шаҳрининг «НЕК» клубидир. Бу клуб ўйинчиларининг маҳоратига яхшиси 3 сентябрь куни «Пахтакор» ўйингоҳига келган ишқибозлар баҳо бера қолишсин.

Бундай спорт беллашувларини ўтказиш яқиндан бошлаб Европада, жумладан Италия ва Голландияда расм бўлди. Уни телевидение орқали кўрувчилар ҳам кўпайди. Бу ерда шуни айтиш керакки, бундай спорт ўйинлари анча сиқиқроқ вақтдан, яъни 45 дақиқали битта бўлимдан иборат бўлади. Шу боисдан ҳам у ишқибозларни айниқса ўзига оҳанрабодек тортмоқда.

— Бизнинг мусобақаларимизда дуранг натижа бўлмайди, — деб суҳбатга қўшилди «Интерфутбол» вакили Майк Ван Круненбург, — Кичик гуруҳлардаги ва якунловчи ўйин дуранг натижа билан тугаса ғолиб ўйиндан кейин белгиланадиган 11 метрли жарима тўпларидан кейин аниқланади Тошкентда футбол байрамини ташкил этаётган «АЕС» фирмаси ва «Интерфутбол» айни шундай томошани таклиф этяпти. «Пахтакор» стадионида иккита саралаш ўйини ва якунловчи ўйин бўлиб ўтади. Учинчи ва тўртинчи ўрин учун мусобақалар бўлмайди, бу ерда олимпиада тартиби қўлланилади, яъни ютқазган команда ўйиндан чиқиб кетади.

— «АЕС» фирмаси ўйинни кенг тарғиб қилиш харажатларини ўз зиммасига олган, — дейди Харольд Клап. — Биз «Евровидение» ва Американинг «Эм-Ти-Ви» телекомпанияси билан ана шу футбол ўйинини Европа мамлакатларига ва Америка қитъасига кўрсатиш тўғрисида келишиб олдик. Тошкентга хорижий телерепортерлар, операторларнинг катта гуруҳи келади. Бир сўз билан айтганда халқаро турнир ҳамманинг эсида қоладиган байрам бўлади. Тошкентда ўтказиладиган футбол ўйинлари хорижий ишқибозларни ўзбекистонлик командалар билан таништирадиган ўзига хос «ташрифнома» бўлади.

Бу ерда шуни қўшимча қилиш керакки, футболчилар билан бир қаторда Тошкентга Голландиянинг довруғ қозонган фирма ва компанияларининг кўплаб раҳбарлари, сармоядорлар ҳамда фахрий меҳмонлар ҳам келишади. Улар бу ерда ўзлари билган яқин танишлари билан учрашишади. Маълумки, Президентимиз Ислом Каримовнинг Голландияга қилган расмий ташрифидан сўнг Ўзбекистоннинг бир қатор туманлари ва вилоятларининг ҳокимлари ҳам Голландияга бориб келдилар. Демак футбол нафақат дўстона алоқаларимизни, балки ҳар икки давлат ўртасидаги амалий алоқаларни ҳам мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Тошкентликлар Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг уч йиллигига бағишлаб ўтказиладиган халқаро турнир олдидан спорт майдонларини тартибга келтиришдан ташқари қизиқарли маданий дастурни ҳам тайёрламоқдалар. «Мустақиллик Кубоги» ғолиби учун ўзига хос чиройли эсдалик соврин, бошқа совринлар, одатдан ташқари бўлган футбол мусобасининг меҳмонлари ва қатнашчилари учун эсдалик совғалари ҳозирламоқдалар.

Сўзимиз ниҳоясида шуни айтмоқчимизки, ушбу турнирда қатнашадиган миллий терма командамиз сафида Исроил, Малайзия, Россия, Қозоғистон футбол жамоаларида тўп сураётган «хорижлик» ўйинчиларимиз ҳам майдонга тушишади.

Саид БОБОЕВ.

** Шахмат*

Вакилларимиз зафари

Грециянинг учта шаҳрида шахмат бўйича ўтказилган халқаро турнир ниҳоясига етди. Республикамиз жамоаси ўтказилган барча тур ўйинлар натижаларига кўра, биринчи ўринни эгаллади. Эгина шаҳрида ўтган 1-тур ўйинларда юртдошимиз, халқаро тоифадаги гроссмейстер Александр Ненашев шахсий ҳисобда 9 имкониятдан 8,5 очко жамғариб, мутлақ биринчиликни қўлга киритди. Чирчиқлик Михаил Салтаев эса 8 имкониятдан 6,5 очко тўплаб, 5-ўрин билан кифояланди. Аёллар ўртасидаги баҳсларда вакилимиз Рена Мамедова 9 имкониятдан 6 очко билан пешқадамлик қилди.

Ханья шаҳрида ўтган якунловчи 3-тур финал босқичига аввалдан ўтказилган саралаш мусобақаларидан сўнг Болгария, Исроил, Югославия ва Ўзбекистон жамоалари чиқишди. Бу ерда ўтказилган тезкор ўйинлардаги қизғин баҳслардан сўнг А. Ненашев, М. Салтаев ва Р. Мамедовалардан иборат Ўзбекистон жамоаси ғолиб деб топилди.

** Футбол*

Иккинчи давра мусобақалари

Футбол бўйича давом этаётган Ўзбекистон республикаси кубоги ўйинларининг иккинчи давра мусобақалари бўлиб ўтди. «Трактор» ўз майдонида «Чирчиқ» жамоасини қабул қилди. Иккала томон ҳам тенгма-тенг курашган ўйин натижаси иккинчи таймда Тюлкин томонидан амалга оширилган ягона гол билан мезбонлар фойдасига ҳал бўлди. Бўлиб ўтган бошқа ўйинларда қуйидаги натижалар қайд қилинди. «Сўғдиёна» — «Сурхон» — 3:2, «Темирйўлчи» — «Гулистон» — 2:0, «Наврўз» — «Нефтчи» — 0:2, «Навбаҳор» — «Атласчи» — 7:0.

Кеча навбатдаги тур ўйинлари ўтказилди. Унда «Нефтчи» — «Трактор», «Наврўз» — «Чирчиқ», «Пахтакор» — «Орол» жамоалари учрашдилар.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

От — қадим-қадимдан инсоннинг содиқ йўлдоши, алп йигитларнинг қаноти ҳисобланган. Айниқса, қадим Турон юрти ўзининг моҳир чавандозлари, учқур тулпорлари билан бутун дунёга довруғ таратган. Бугунги кунда ҳам инсон учун отнинг хизмати ўзининг аввалгидек аҳамиятини сақлаб турибди.

От спорти бўйича республика болалар ва ўсмирлар мактабида қадим чавандозлик санъатининг сирлари ўргатилади.

СУРАТДА: Чу, Бойчиборим! Тайёрмисан сафарга!

Равиль Альбеков олган сурат.

** Ўлкамизнинг шифобахш неъматлари*

ЎЗИНИ ҚЎЯВЕРИНГ, ПЎСТЛОҒИ ҲАМ ДАВО

Ўлкамизда ноз-неъматлар ғарқ пишган. Шулардан бири — халқ суйиб истеъмол қиладиган тарвуздир.

Тарвуз — қовоқгуллилар оиласига мансуб бўлиб, бир йиллик ўсимлик. Тарвузнинг хўраки, хашаки, ёввойи турлари маълум. Тарвузнинг ватани Жанубий ва Марказий Африка ҳисобланади. Калахари ярим чўлларида у ёввойи ҳолида ўсади. Айни пайтда тарвуз Ҳиндистон, АҚШ, Хитой, Япония, Европа, Кавказорти, Украина жанубида экинлаштирилган. Айниқса Марказий Осиёда кўп етиштириладиган полиз маҳсулотларидан биридир. У Марказий Осиёда эрамиздан олдин маълум бўлган. Тарвуз Ғарбий Европада XI—XII асрларда пайдо бўлган.

Тарвуз ўз кимёвий таркибида 13 фоиз қандлар, оқсил моддалари, пектин, крахмал, органик кислоталар, С, B_1, B_2, B_6, РР, B_c каби дармондорилар, ўрни алмашмайдиган аминокислоталар, кальций, магний, калий, фосфор, темир, натрий сингари маъданларни сақлайди. Тарвуз уруғида 40 фоиз мой, 35 фоиз оқсил моддалари, алкалоидлар, фитостерин, каротин ва бошқа моддалар бор. Мевасининг «гўштли» қисмида 80 фоизгача сув сақлайди. «Гўштли» қисмидан мураббо, шира, шарбатлар тайёрланади. Бунинг учун уруғидан тозаланган ичи ёки ширасига 1:1 нисбатда шакар қўшилади ва паст оловда қуюқлашгунча қайнатилади.

Халқ табобатида тарвуз парҳез сифатида кенг кўламда қўлланилади. Унда пешоб ҳайдовчи, заҳарга қарши, қувват бахш этувчи, ҳазмни яхшилайдиган, иштаҳани очадиган хосият бор. Тарвуз юқумли хасталикларда — сил, ич терлама (қорин тифи), сариқ, ичбуруғ, юрак, буйрак, жигар каби касалликларга тавсия этилади. Жарроҳлик ташмирида, саратон касаллигида яхши наф беради.

Майдаланган уруғи буйрак — тош ва ўт пуфагида тош бўлганда фойда қилади. Уруғидан тайёрланган дори офтобдан куйганида ишлатилади.

Шуниси қизиқки, тарвузнинг ҳатто пўчоғи ҳам дори экан. Тарвуз пўчоғи қовуқдаги тош ва ўтпуфагидаги тошни нуратишда яхши омил ҳисобланади. Тарвуз уруғлари сут билан обдон аралашгани қон кетишини тўхтатади. Тарвуз уруғи гижжага қирон келтиради.

Тарвузда дармондорилар, темир моддаси борлиги учун танада енгил ўзлаштирилади, шу боис камқонликка чалинган беморларга малҳам бўла олади. Улар тарвузни 1 килограммдан кунига 4—5 марта истеъмол қилишлари даркор. Бунда бемор ҳар сафар 1 граммгача темир моддасини қабул қилади.

Тарвузда қанд фруктоза ҳолида бўлганлиги учун диабет билан оғорланган беморлар истеъмол қилишлари мумкин.

Илмий табобатда тарвуз бўғимгазак, подагра, паришонхотирликда даво сифатида буюрилади.

Тарвуз ва бошқа полиз маҳсулотларини эҳтиётлик билан истеъмол қилиш даркор. Бунда тарвузлар даво ўрнига баъзи нохуш асоратларни — қайт қилиш, қусиш, қорин оғриқ, ич кетарликни келтиради. Шу билан бирга ёш болаларга, буйрак (нефрит хасталигида), нефроз, пиелонефрит хасталикларида ҳам уни ейиш тавсия этилмайди.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос.

Абдусаттор КАРИМОВ

«Ўзсаноатхўжаликқурилиш» корпорациясининг қурилиш иқтисоди ва уни ташкил этиш илмий-тадқиқот институтининг директори Абдусаттор Каримов 68 ёшида тўсатдан вафот этди.

Абдусаттор Каримов 1950 йилда Тошкент темир йўл транспорти муҳандислари институтини тугаллаганидан кейин «Сахалинихтисосқурилиш»нинг 2-таъмирлаш-қурилиш бошқармасида бош муҳандис лавозимида ишга юборилди.

Абдусаттор Каримов 1954 йилдан бошлаб ўзининг жонажон Ўзбекистонида меҳнат фаолиятини бошлади. У йўл қурилиш трестининг Тошкент қурилиш бўлимида ишлаб чиқариш техника бўлими бошлиғидан Ўзбекистон Республикаси қурилиш бош бошқармаси бошлиғи, Ўрта Осиё халқ хўжалиги кенгаши раисининг ўринбосари, Ўзбекистон бинокорлик саноати материаллари вазиригача бўлган катта ва шонли йўлни босиб ўтди.

Абдусаттор Каримов қатор йиллар мобайнида «Ўзбекистон архитектураси ва қурилиши» журналининг муҳаррири сифатида ўз истеъдодини ва одамлар билан ишлаш қобилиятини кенг намоён қилди.

Абдусаттор Каримов жамоат ҳаётида ҳам кенг фаолият кўрсатди. У бир неча бор республика Олий Кенгаши, Тошкент шаҳар Кенгашига депутат этиб сайланди. Унинг сидқидилдан қилган меҳнатлари Меҳнат Қизил Байроқ ва «Ҳурмат Белгиси» орденлари, медаллар ҳамда Ўзбекистон Олий Кенгаши ва Вазирлар Кенгашининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди. Унга «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қурувчи» фахрий унвони берилган эди.

Юксак маҳоратли касб соҳиби, ўз ишининг билимдони, катта қалб эгаси Абдусаттор Каримовнинг хотираси қалбларимизда мангу сақланади.

Бир гуруҳ ўртоқлари.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон республикаси халқ таълими вазирлиги

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ I ЛИЦЕЙИ

1994 — 1995 ўқув йили учун

ЎҒИЛ-ҚИЗЛАРНИ ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

1-лицей қуйидаги мутахассисларни тайёрлайди:
Ўрта маълумот асосида — 1 йиллик таълим:
Тепловоз ҳайдовчисининг ёрдамчиси;
электровоз ҳайдовчисининг ёрдамчиси;
кўприксимон кран ҳайдовчиси (18 ёшли қизлар);
тепловоз ва электровозларни тузатиш бўйича чилангар-электрчи.
контактли тармоқлар бўйича электромонтёр.
Билим юртини тугатгандан сўнг, ўқувчилар олган ихтисослари ҳақида диплом оладилар.
Тўлиқ бўлмаган маълумот асосида «9 синф» — 3 йиллик таълим:
тепловоз ҳайдовчисининг ёрдамчиси;
электровоз ҳайдовчисининг ёрдамчиси;
электр-газ пайвандчи.
Билим юртини тугатгандан сўнг, ўқувчилар ўрта маълумот ва ихтисослик ҳақида диплом оладилар.
Тўлиқ бўлмаганлар ўрта маълумот асосида «9 синф» — 2 йиллик таълим:
авточилангар;
саноат ускуналарини тузатиш бўйича чилангар;
ҳаракатдаги составни тузатиш бўйича чилангар;
қўл пайванди бўйича электр пайвандчи (16 ёшли ва ундан катталар);
токарь.
Билим юртини тугатгандан сўнг, ўқувчилар олган ихтисослари ҳақида АТТЕСТАТ оладилар.
Икки ва уч йиллик ўқишга қабул қилинганлар бепул овқат, кийим-кечак ва стипендия билан таъминланадилар.
Бир йиллик ўқишга қабул қилинганлар стипендия оладилар.
Ишлаб чиқариш тажрибаси даврида иш ҳақининг 50 фоизини оладилар.
Билим юрти ётоқхона ва спорт комплексига эга.
Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, ота-онанинг иш жойидан маълумотнома, турар жойидан маълумотнома, мактабдан тиббий маълумотнома, 8 та 3х4 ҳажмли фотосурат.
Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.
Аризалар соат 8 дан 16.00 гача қабул қилинади.
Бизнинг манзил: 700204, Тошкент шаҳри, Ҳамза тумани, Слоним кўчаси, 113-уй.
Транспорт: автобуслар—15, 23, 61, 161, 26, 48, — «Замарин кўчаси» бекати; трамвайлар: 3, 23, — «М. Ашрафий кўчаси» бекати.

ҚУТЛОВ!

Суюкли **ШОҲИДА опажоним, муборак 55 ёшингиз қутлуғ бўлсин!** Онажонимиз, жигарингиз, фарзандларингиз бахтига доимо соғ бўлинг!
Укангиз МУҲАММАДСАФО **ўғли** ТОШПУЛАТ,
Ўғлингиз ҒОФУР.

ХУСУСИЙ ЭЪЛОНЛАР

«Сирғали 7»да 2 хонали квартира сотилади. Тел. 21-18-02.

* * *

3 хонали квартира гаражи, ёрдамчи қурилмалари билан бирга сотилади. А. Бобожонов кўчаси, 18-уй, 1-хонадон.

* * *

Тошкентдаги кв-рани МАЗ, 10 тонна юк кўтарадиган КамАЗ машинасига алмаштираман. Тел: 75-44-96. Соат 20 дан 22 гача.

* * *

Метронинг «Чилонзор» бекати яқинида 3 хонали квартира (ғиштли бино, хорижий мебель, ертўла, сауна, балкони катта), 3 хонали квартира (ғиштин бино, мебель, гараж) кинопроектор, киносуратга олиш аппарати (Украина), 50 куб. м. сув чиқариб берадиган насос (Польша), бошқариш станцияси, «Электроника 003», «Техника» (усилителли) магнитофонлари карнайлари билан сотилади. Тел: 79-27-21, 62-92-40.

Ўзбекистон Республикаси «Маҳалла» хайрия жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими бошқаруви раёсат аъзоси, Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бошқармаси бошлиғи, милиция генерал-майори
Комилжон Қодирович ҒОФУРОВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бошқармаси раҳбарияти ва шахсий таркиби, бошқарма бошлиғи, милиция генерал-майори
Комилжон Қодирович ҒОФУРОВнинг
тўсатдан вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Демир» шуъба корхонаси чуқур азият билан корхона устози, дўсти, ташкилотчиси
Қобул Таирович УМАРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича ~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—1094. ● Босмага бериш вақти 11.30. ● Босмага берилди 12.10.

1 2 3 4 5 6.